

Voorjaarsnota 2025

Samen verder

Voorwoord

Voor u ligt de voorjaarsnota 2025 van de gemeente Hilversum. De voorjaarsnota wordt opgesteld ter voorbereiding op de programmabegroting 2026 en bevat in overeenstemming met de financiële verordening een bijstelling van de lopende begroting 2025 en de plannen voor 2026 en verder. De voorjaarsnota is daarmee het moment voor uw integrale afweging en het maken van de beleidsmatige keuzes voor het komende begrotingsjaar 2026 met een meerjarige doorkijk naar de periode 2027-2029. De financiële effecten uit deze voorjaarsnota zijn het uitgangspunt voor het opstellen van de programmabegroting 2026-2029.

De effecten van de actieve grondexploitaties zijn in de jaarrekening 2024 gepresenteerd en zijn in deze voorjaarsnota verwerkt. Nieuwe inzichten zullen ongetwijfeld de komende maanden ertoe leiden dat het in deze voorjaarsnota geschetste perspectief moet worden bijgesteld in de programmabegroting 2026-2029.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1 Beschouwingen	4
2 Financiële positie.....	5
2.1 Financiële ontwikkelingen	5
2.2 Ontwikkelingen in Hilversum.....	6
2.3 Reserves mutaties	10
2.4 Nieuw financieel beeld 2025-2029	13
2.5 Investeringsprogramma	15
2.6 Vooraankondigen	17
3 Uitgangspunten begroting.....	19
3.1 Gemeente Hilversum	19
3.2 Wijdemeren en Hilversum 'Samen sterker'	24
4 Bijlagen	26
4.1 Financiële ontwikkelingen programma's.....	26
4.2 Investeringsprogramma	53
5.3 Staat van reserves	60
4.4 Overzicht taakvelden per programma	61

1 Beschouwingen

De voorjaarsnota 'samen verder' gaat door op de keuzes die gemaakt zijn in het coalitieakkoord en het bijbehorende addendum. We blijven koersvast. We koesteren het Hilversum van vandaag en het Hilversum van de toekomst. We houden onze financiën en dienstverlening op orde en alle voorzieningen in stand. Voor onze huidige en toekomstige inwoners. Samen gaan we verder.

We doen een voorstel voor de bijstelling van de begroting 2025 en kijken we vooruit naar de begroting 2026 en verder. En dat is een lastige opgave. In de programmabegroting 2025 hebben we een doorkijk gegeven over de financiële onzekerheden als gevolg van de veranderde financieringssysteem vanuit het rijk met betrekking tot de algemene uitkering. Deze veranderingen leidden tot het zogenaamde ravijnjaar 2026. Gelukkig kunnen we er nu vanuit gaan dat een deel van de effecten van het ravijnjaar in ieder geval voor 26 en 27 worden gedempt. Voor deze jaren is het gemeentefonds weer opgehoogd, komt er een (gedeeltelijke) compensatie voor de kosten van de jeugdzorg op basis van de commissie Van Ark en worden eerder aangekondigde bezuinigingen op jeugd teruggedraaid. En dat is goed nieuws. Daarmee is er echter geen einde aan de onzekerheid omdat vanaf 2028 de bijdrage vanuit het rijk weer fors lager wordt in de veronderstelling dat vanaf 2028 een nieuw jeugdstelsel voor kostenbeheersing zal gaan zorgen (de commissie Van Ark II). Daarnaast zijn er nog tal van andere onzekerheden zoals bijvoorbeeld de ontwikkelingen in relatie tot de SPUK-gelden of de voortgang op het gebied van bouwen en wonen.

Dit is waarschijnlijk de laatste voorjaarsnota voor de gemeente Hilversum zoals we die nu kennen. Het herindelingsvoorstel Hilversum en Wijdmeren ligt inmiddels bij de provincie. In 2026 zullen we al werken met een werkorganisatie en zal veel in het teken staan van de verdere voorbereiding van de fusie en de harmonisatie van alle beleid en uitvoering. Een omvangrijke opdracht die een (groot) beslag zal leggen op de ambtelijke capaciteit in een tijd dat medewerkers een schaarste goed zijn. Dit vraagt om realisme in relatie tot onze ambities.

In 2025 hebben we voor Hilversum een position paper opgesteld. Daarin hebben we gekozen te gaan sturen op een maximale schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen van 130% over een voortschrijdende periode van 10 jaar. Dit is een aanscherping van de kaders om onze solide financiële positie te bewaken, én ruimte te houden voor ambities en de maatschappelijke opgave waar we voor staan.

Op basis van de programmabegroting 2025 hebben we onze financiële positie voor de komende vier jaar als goed beoordeelt, rekening houdende met de realisatiecapaciteit van onze gemeente. De uitdaging is om de goede (financiële) keuzes te blijven maken, voor onze inwoners in het nu en in de toekomst. De actualisatie van het MPG laat zien dat het langer zal duren om de geplande investeringen te kunnen realiseren. Daar komen de effecten van de fusie met Wijdmeren nog bij, én de ambities die samenhangen met de vastgoedontwikkelingen zoals het Sportcomplex en Arenapark.

Deze voorjaarsnota bouwt verder op de keuzes die gemaakt zijn in het coalitieakkoord en het bijbehorende addendum. We blijven koersvast, we koesteren het Hilversum van vandaag en dat van de toekomst, we houden onze dienstverlening op orde en alle voorzieningen in stand. Voor onze inwoners. Samen komen we verder.

2 Financiële positie

In dit hoofdstuk nemen wij u mee in de financiële ontwikkelingen waar wij als gemeente mee te maken hebben, gevolgd door de ontwikkelingen zoals opgenomen in deze voorjaarsnota. Daarbij dient de door u vastgestelde stand, de begroting 2025, als basis voor deze voorjaarsnota.

In deze voorjaarsnota wordt u gevraagd de in paragraaf 2.2 Ontwikkelingen in Hilversum en de in paragraaf 2.3 voorgestelde reservemutaties te beoordelen en uw keuzes hierin te maken.

Op basis van deze keuzes stellen wij de begroting 2026 bij en de meerjarenbegroting op. Een volledig beeld ten aanzien van de financiële positie presenteren wij in paragraaf 2.4 Financieel Meerjarenperspectief 2024-2028. In paragraaf 2.5 wordt inzicht gegeven in de ontwikkelingen ten aanzien van het investeringsprogramma.

2.1 Financiële ontwikkelingen

De financiële positie van de gemeenten in Nederland hebben afgelopen jaar meerdere malen het landelijke nieuws gehaald. Hieruit valt blijkt de landelijke bezorgdheid over de financiële situatie van gemeenten. De bezorgdheid is er in Hilversum ook, maar de zorgen zijn minder groot dan bij vele andere gemeenten.

Hilversum blijft op het vlak financiële gezondheid, ook ten opzichte van andere gemeenten, goed voor staan. In de nieuwe BDO-benchmark (op basis van jaarrekening 2023 en begroting 2024) stijgt gemeente Hilversum wederom in de ranking. Met een rapportcijfer 9 neemt gemeente Hilversum de 10e plaats in, bij de vergelijking van de gemeenten met een inwoner aantal van tussen de 50.000 en de 100.000.

Het cijfer is in de BDO financiële benchmark Nederlandse gemeenten is als volgt bepaald:

Onderdeel	Score	Waardering	Categorie	Score
Solvabiliteitsratio <i>Hoe lager hoe meer risico</i>	24%	Neutraal	20-50 (%)	27
Netto schuldquote <i>Hoe hoger hoe meer risico</i>	49%	Minst risicovol	<90 (%)	30
Grondexploitatie <i>Hoe hoger hoe meer risico</i>	0%	Minst risicovol	<20 (%)	15
Begrotingsruimte <i>Hoe lager hoe meer ruimte</i>	€4,4 miljoen	Minst risicovol	> 0 (€)	10
Belastingcapaciteit <i>Hoe hoger hoe meer risico</i>	100%	Neutraal	95-105 (%)	3
Totaal cijfer				85

Jaar	Cijfer	Ranking
2025	9	10
2024	9	13
2023	9	28

Ondanks dat gemeente Hilversum er goed voorstaat heeft de gemeente wel te maken met de financiële orderzekerheden vanuit het Rijk, zoals reeds beschreven in de algemene beschouwingen.

2.2 Ontwikkelingen in Hilversum

Vertrekpunt voorjaarsnota 2025

In deze paragraaf presenteren wij de actuele financiële ontwikkelingen voor de gemeente Hilversum. Uitgangspunt voor de voorliggende voorjaarsnota 2025 is het huidige meerjarenoverzicht, welke wordt gevormd door de financiële stand van de programmabegroting 2025 en (eventuele) begrotingswijzigingen na het vaststellen van de programmabegroting.

((/- is Voordeel, +/- is Nadeel)

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Programmabegroting 2025	-	2.812	-1.617	-2.738	-5.604
Begrotingswijzigingen na PB2025 en vóór VJN25	-	-	-	-	-
Uitgangspunt voorjaarsnota 2025	-	2.812	-1.617	-2.738	-5.604

(Bedragen x €1.000)

Na het vaststellen van de programmabegroting 2025 en vóór het opstellen van de voorjaarsnota 2025 heeft de raad geen besluiten genomen tot het aanpassen van de begroting. Het uitgangspunt voor de voorjaarsnota komt overeen met de het financieel meerjarenoverzicht van de programmabegroting 2025.

Aanmeldingen voorjaarsnota 2025

In lijn met de [financiële verordening gemeente Hilversum](#) bevat de voorjaarsnota de belangrijke beleidsontwikkelingen en de financiële afwijkingen voor het lopende jaar (2025) en de komende jaren (2026-2029). Als onderdeel van de voorjaarsnota 2025 zijn de financiële meldingen geïnventariseerd. In onderstaande tabel wordt het financiële effect van deze meldingen gepresenteerd:

((/- is Voordeel, +/- is Nadeel)

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Uitgangspunt voorjaarsnota 2025	-	2.812	-1.617	-2.738	-5.604
Aanmeldingen voorjaarsnota 2025	3.647	38	-21	5.788	7.457
Uitgangspunt voorjaarsnota 2025	3.647	2.850	-1.638	3.050	1.853

(Bedragen x €1.000)

Het gepresenteerde financieel meerjarenoverzicht laat een verslechtering zien ten opzichte van de programmabegroting 2025. Alvorens verder in te gaan op de oplossingsrichtingen worden de meldingen hieronder op hoofdlijnen toegelicht.

In de bijlagen worden de meldingen in detail toegelicht (bijlage 5.2 meldingen per programma).

Aanmeldingen voorjaarsnota 2025

Gezien de onzekerheden waar gemeenten mee te maken hebben en de opgaven die o.a. in de vorm van de herindeling nog op ons af komen zijn de meldingen voornamelijk beleidsarm. Ondanks dat de meldingen beleidsarm zijn tellen deze op tot aanzienlijke bedragen. Wanneer we deze meldingen op hoofdlijnen duiden is de conclusie dat deze voornamelijk voortkomen uit prijsstijgingen en eerder gemaakte keuzes.

((-/- is Voordeel, +/- is Nadeel)					
Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
01 - CAO	1.600	4.100	4.600	4.600	4.600
02 - Jeugd	2.025	3.135	3.105	3.105	3.105
03 - Verbonden partijen	823	1.776	1.866	1.822	1.847
04 - Prijs ontwikkeling	1.867	3.212	3.212	2.912	2.712
05 - ICT	60	310	350	270	270
06 - Formatie	459	856	856	856	856
07 - Overhead	102	-4	-29	-109	-109
08 - Kapitaallasten	-729	-2.064	-1.677	-2.317	-2.262
09 - Gemeente financiën	-2.400	-12.446	-12.766	-5.859	-3.771
10 - Incidentele stelpost wensen raad	-	500	-	-	-
11 - Overig	-160	664	462	508	209
Aanmeldingen voorjaarsnota 2025	3.647	38	-21	5.788	7.457

(Bedragen x €1.000)

01 Cao

De VNG, de WSGO, FNV Overheid, CNV overheid en CMHF hebben op 17 april 2025 een eindresultaat voor de Cao Gemeenten en de Cao SGO (Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties) bereikt. Het bestuur van de VNG en de besturen van de vakbonden zullen - na de ledenraadpleging – dit akkoord naar verwachting op 6 juni 2025 bekrachtigen en daarmee is de cao 2025 -2027 definitief. Overeenkomstig de nieuwe CAO zullen de lonen over 2 jaar met 6,7% stijgen. De nieuwe CAO loopt tot 31 maart 2027. Het financiële effect van de nieuwe CAO loopt op naar €6.000.000 vanaf 2027 en verder. Omdat de CAO doorloopt in 2027 wordt €1.400.000 ingezet vanuit de stelpost autonome- en nominale ontwikkelingen voor desbetreffend jaar.

02 Jeugd

Met de collegebrief "aankondiging geprognosticeerde tekorten geïndiceerde jeugdzorg 2025" is de raad reeds geïnformeerd over het verwachte tekort van €2.025.000 voor 2025. Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door een autonome prijsindexatie van €1.225.000 (van begroot 3% naar gemiddeld 7,5%) en anderzijds door een groei van € 800.000 aan kosten voor jeugdhulp. Voor de jaren 2026 en verder is het nadeel €3.135.000 omdat voor 2026 wederom een groei wordt verwacht in aantallen en prijs.

Op landelijk niveau wordt nog besproken hoe de gemeenten hiervoor gecompenseerd gaan worden. De Commissie Ark heeft het Rijk geadviseerd over de wijze van compenseren, hierover zijn nog geen afspraken.

03 Verbonden partijen

De Veiligheidsregio, de Regio Gooi en Vechtstreek, Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (verbonden partijen), maar ook samenwerkingsverbanden zoals G40, VNG en de ROM Utrecht Region hebben te maken met stijgende lasten. Een groot deel van deze stijgende lasten worden doorbelast aan de gemeente. Met verschillende verbonden partijen zijn reeds gesprekken gestart om te komen tot bezuinigingen. Over de hoogte en impact van eventuele bezuinigingen wordt de raad uiteraard betrokken. In deze voorjaarsnota zijn vooruitlopend op deze ontwikkelingen geen taakstellingen opgenomen.

04 Prijsontwikkelingen

In lijn met de uitgangspunten van de begroting worden veel reguliere budgetten niet automatisch geïndexeerd. Voor deze budgetten geldt dat jaarlijks wordt bekeken welke budgetten nodig zijn om de werkzaamheden uit te kunnen blijven voeren. Vaak liggen hier contractuele afspraken aan ten grondslag. Het kan ook voorkomen dat budgetten niet jaarlijks worden opgehoogd, maar bijvoorbeeld elke 5 jaar. Binnen de aanmeldingen bij de voorjaarsnota 2025 worden o.a. de volgende budgetten verhoogd als gevolg van de gestegen prijzen:

- Onderhoudsbestekken openbare ruimte, gemeentelijk vastgoed en sportaccommodaties
- Licentiekosten (onder andere Microsoft, Centric en VMWare)
- Onderhoud gemeentelijk vastgoed
- Minimaregelingen (M24-151)
- Subsidies
- Wmo

05 ICT

Het aanbesteden en implementeren van applicaties is een continue proces. Per jaar zijn steeds andere applicaties aan de beurt. Voor de applicaties binnen het sociaal domein en financiën zijn inmiddels de contracten verlengd en wordt overgegaan naar een SaaS-oplossing (Software as a Service). De lasten vallen voor deze applicatie hoger uit dan eerder voorzien. Daarnaast start een nieuwe aanbesteding (en implementatieproces) voor de kernapplicaties vergunningen, toezicht en handhaving.

06 Formatie

Voor verschillende werkzaamheden is extra capaciteit nodig. Het gaat o.a. om formatie om op een structurele wijze lobbyactiviteiten vorm te geven (hoe zetten we de nieuwe gemeente goed op de kaart bij rijk, provincie, MRA en diverse andere verbanden). Ook voor het beheer en onderhoud is meer formatie nodig ten gevolge van taakuitbreidingen in samenspraak met de inwoners. Bodem- en watermanagement zijn taken die meer vragen ten gevolge van landelijke en klimaatontwikkelingen.

07 Overhead

Veel overhead gerelateerde lasten stijgen mee met het aantal medewerkers. Binnen deze categorie zijn de aanmeldingen opgenomen die voortkomen uit samenhangen met de omvang van de organisatie. Voorbeelden zijn de gestegen Arbo-kosten, groei van de benodigde licenties, en facilitair gerelateerde lasten. Om deze lasten te dekken wordt sinds 2024 bij formatie uitbreidingen eveneens 30% 'gespaard' voor overhead gerelateerde lasten. Deze middelen worden binnen deze categorie ingezet.

08 Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn op basis van de investeringen tot en met 31 december 2024 herrekend. Meerjarig wordt nog steeds uitgegaan van een investering van €30 miljoen per jaar. Bij de berekening van de kapitaallasten is rekening gehouden met de verlenging van de afschrijvingstermijn, zoals is besloten met de vaststelling van de financiële verordening op 18 december 2024.

09 Gemeente financiën

Binnen deze categorie vallen de effecten van de september- en decembercirculaire, evenals een eerste inschatting van de meicirculaire. Daarnaast valt een deel van de stelpost autonome- en nominale ontwikkelingen vrij. Deze laatste betreft een stelpost die o.a. in verband gebracht dient te worden met de categorieën CAO, Jeugd en Prijs ontwikkeling. De laatste stortingen in de algemene reserve worden teruggedraaid. Bij de inschattingen van de meicirculaire 2025 zijn eveneens de effecten van de voorjaarsnota van het Rijk beoordeeld.

Voorjaarsnota Rijk:

Afgelopen 17 april heeft het kabinet de voorjaarsnota vrijgegeven met de voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de rijksbegroting. Op basis van deze inzichten zijn de gevolgen voor de meicirculaire voor de gemeente Hilversum ingeschat.

Deze inschatting is als volgt ingedeeld:

((-/- is Voordeel, +/- is Nadeel)					
Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Demping ravijnjaar	-	-2.000	-2.100	-2.100	-2.100
Effecten acres algemene uitkering	-900	-1.500	-1.700	-1.600	-2.100
Effecten commissie der Wijzen/ hervormingsagenda jeugd	-	-1.800	-1.400	-1.600	-1.700
Effecten Commissie Ark	-2.000	-4.600	-4.300	2.000	2.000
	-2.900	-9.900	-9.500	-3.300	-3.900
Eerdere inschatting commissie der Wijzen (PB 2025)	-	1.500	1.100	1.300	1.300
	-2.900	-8.400	-8.400	-2.000	-2.600

(Bedragen x €1.000)

Het rijk heeft de adviezen van de commissie Ark niet geheel overgenomen. Zo worden de nadelen over de jaren 2023 en 2024 niet gecompenseerd. De hervormingsagenda blijft van kracht en wordt vanaf 2028 verhoogd.

De verhoging van de hervormingsagenda betekent vanaf 2028 een korting op de algemene uitkering, omdat het rijk stelt dat er vanaf 2028 extra bezuinigd zal gaan worden op jeugd. Het rijk zal de komende jaren deze bezuiniging verder moeten concretiseren. Momenteel betreft het €1,3 miljoen voor de invoering van een eigen bijdragen, €0,3 miljoen door te sturen op de trajectduur en €2,5 miljoen door de oorspronkelijke hervormingsagenda te indexeren.

10 Incidentele stelpost wensen raad

Het college bereidt de voorjaarsnota en begroting voor op basis van de afspraken met de raad. In de loop van het jaar kunnen er aanleidingen zijn om als raad (nieuwe) initiatieven mogelijk te willen maken. Dit budget kan dienen om dergelijke wensen financieel te kunnen dekken. Ervaring leert dat ten tijde van de behandeling van de planning en control producten het lastig is voor raadsleden om mogelijke financiële dekking voor moties en amendementen goed te onderbouwen. Om de raadsleden hierin te ondersteunen heeft het college een incidenteel budget van €500.000 ter beschikking gesteld. Wanneer voor de inzet van dit budget binnen de raad geen bestemming wordt gevonden worden dan zal het budget niet worden ingezet en zal het begrotingssaldo verbeteren.

11 Overig

Naast de hierboven omschreven categorieën zijn er diverse veelal kleine aanmeldingen die *niet verder gecategoriseerd worden. Alle aanmeldingen worden toegelicht in 'bijlage 5.2 aanmeldingen per programma'.*

2.3 Reserves mutaties

Er wordt voorgesteld per saldo om € 1.834.000 meer te onttrekken vanuit de reserves. Dit saldo is inclusief een dotatie van €30.000 aan de nog in te stellen reserve 'Gebiedseigen kosten 1221-gebied. Voor de details ten aanzien van de op te richten reserve wordt verwezen naar het raadsbesluit bij de voorliggende voorjaarsnota 2025. In onderstaande tabellen zijn de wijzigingen op de reservemutaties met toelichtingen weergegeven.

((-/- is Voordeel, +/- is Nadeel)					
Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Programma 1					
Reserve Stedelijke vernieuwing	-1.625	-1.200	-	-	-
Reserve Mobiliteitsfonds	602	347	297	222	222
Reserve Herplantfonds	-34	-	-	-	-
Reserve Gebiedseigen kosten 1221-gebied	30	-	-	-	-
Programma 2					
Reserve Opvang Oekrainers	-732	-	-	-	-
Programma 3					
Reserve ESF	-75	-	-	-	-
Totaal reservemutaties	-1.834	-853	297	222	222

(Bedragen x €1.000)

Reserve Stedelijke vernieuwing

Verkoop panden en gronden (storting €455.000 in 2025)

In de programmabegroting 2025 was een verkoopopbrengst voor panden en gronden van €4.390.000 begroot. Door een aantal doorgeschoven verkopen in 2024 naar 2025 verwachten we dat verkoopopbrengst in 2025 €1.576.000 hoger zal uitvallen. De te verkopen panden en gronden kunnen nog een boekwaarde hebben. Op het moment dat objecten worden verkocht dan moet de resterende boekwaarde in een keer worden afgeboekt. In 2025 is de verwachting dat een bedrag van € 1.104.000 aan boekwaarde afgeboekt moet worden. Doordat in 2025 meer objecten worden verkocht, nemen verkoop- en advieskosten (zoals taxatiekosten en makelaarscourtage) toe. De te verwachten kosten zijn in 2025 € 17.000 hoger dan begroot. Per saldo verwachten we een hogere opbrengst van € 455.000, die aan de reserve stedelijk ontwikkeling zal worden toegevoegd.

Orchideestraat (onttrekking €480.000 in 2025)

Op 1 oktober 2024 heeft het college besloten om het perceel aan de Orchideestraat te verkopen aan woningbouwvereniging "Gooi en omstreken". Om het monumentale pand aan de Orchideestraat 10 te herstellen en het terrein op nieuw in te richten is een bedrag van € 480.000 benodigd. Voorgesteld wordt het benodigde budget te dekken door een onttrekking uit de reserve stedelijke ontwikkeling. Hierover is de raad geïnformeerd in RIB 2024-59.

Vorbereidingskosten Sportpark (onttrekking €1,6 miljoen in 2025 en €1,2 miljoen in 2026)

Bij de voorjaarsnota 2024 heeft de raad voor 2024 en 2025 elk €1,2 miljoen voor voorbereidingskosten voor het project Sportpark opgenomen ten laste van de Reserve Stedelijke Ontwikkeling. Van het budget 2024 resteerde circa €0,4 miljoen. Op basis van een raming begin 2025 is -bovenop het beschikbare budget- voor 2025 en 2026 samen €2,8 miljoen extra nodig. We stellen voor deze €2,8 miljoen eveneens te dekken uit de Reserve Stedelijke Ontwikkeling. In die €2,8 miljoen is €1,5 miljoen als raming opgenomen voor stap 3 van het deelproject Verkenning OV-knoop (opdracht aan ProRail). In stap 3 wordt de voorkeursvariant voor de stationsverplaatsing en ondertunneling uitgewerkt. De resultaten van stap 2 (de voorkeursvariant) worden in september 2025 aan de raad voorgelegd. Dan kan de raad formeel een besluit nemen over de start van stap 3.

Reserve Mobiliteitsfonds

Ten aanzien van de uitvoering van het parkeerbeleid vallen de lasten hoger uit. De kostenstijging komen o.a. voort uit een hogere bijdrage aan de Coöperatie ParkeerService door gebiedsuitbreidingen en maatwerk, de aangekondigde aanpassing van het parkeerregime Arenapark en onvoorziene werkzaamheden ten aanzien van dataverwerking en beantwoording van de vele (bestuurlijke) vragen over parkeren. Tegenover de hogere lasten (oplopend tot €478.000 in 2028) staan de hogere parkeer baten van €700.000. In lijn met eerdere toezeggingen (zie RIB 2024-52) worden dit voordelige saldo gedoteerd aan de reserve Mobiliteitsfonds.

Reserve herplantfonds

Wanneer een kapvergunning wordt aangevraagd voor een boom met een minimale diameter, is herplant verplicht. Als herplant niet tot de mogelijkheden behoort, kan de bewoner dit afkopen. De gemeente ontvangt een bedrag waarvoor nieuwe bomen geplant moeten worden. In 2025 wordt er in samenwerking met GNR en de Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve een herplantplan opgesteld en uitgevoerd. Dit ter compensatie van de aanleg van de HOV baan. De kosten van €34.000 voor de aanplant van 85 bomen worden gedekt vanuit de Reserve herplantfonds.

Reserve Gebiedseigen kosten 1221-gebied

Middels brief RIB 2024-69 bent u geïnformeerd over kostenverhaal. In het Programma Kostenverhaal is vastgelegd wanneer initiatiefnemers van ruimtelijke projecten bijdragen aan gemeentelijke investeringen. Voor het initiatief Larenseweg 30 (RIB 2025-14) dient de initiatiefnemer circa € 30.000 af te dragen. De bijdrage wordt gestort in de reserve Gebiedseigen kosten 1221-gebied.

Reserve Opvang Oekraïners

Opvang ontheemde Oekraïens (onttrekking van €1.572.000 in 2025)

Conform de Regeling opvang ontheemden Oekraïne vangt de gemeente Oekraïners op. Het uitgangspunt van het Rijk is dat de rijksvergoedingen kostendekkend moeten zijn. In deze voorjaarsnota zijn, voor zover bekend, de in 2025 verwachte lasten en baten verwerkt. De opbrengsten worden, op basis van de bekostigingsregeling, geraamd op € 18,9 miljoen (inclusief € 4,4 miljoen vanuit de uitzonderingsbepaling in de regeling). In 2025 krijgen we voor het eerst te maken met de situatie dat het normbedrag niet dekkend is voor de opvang en een beroep moet worden gedaan op de uitzonderingsbepaling in de regeling. In de regeling is de mogelijkheid opgenomen om meerkosten te declareren als gemeenten niet uitkomen met het normbedrag. In 2025 verwacht Hilversum een beroep te moeten doen op de uitzonderingsbepaling voor een bedrag van € 4,4 miljoen. Zie hierboven.

Deze vergoeding wordt ingezet voor de opvang van Oekraïners in gemeentelijke opvanglocaties en de particuliere opvang. De uitgaven worden geraamd op € 20,5 miljoen. Verder wil Hilversum de kwaliteit op de noodopvanglocatie Philipsweg verbeteren door minder bedden op een kamer te plaatsen. Dat betekent dat er minder plekken beschikbaar zijn en de Philipslocatie relatief duurder wordt, omdat de gemeente een vergoeding per opvangplek ontvangt. Het is een reële optie dat het rijk dit niet vergoed en gedekt moet worden uit de reserve opvang Oekraïners. Hiervoor wordt een onttrekking van € 1,6 miljoen begroot uit de reserve opvang Oekraïners.

Opvang asielzoekers (dotatie van €840.000 in 2025)

De raad heeft op 20 december 2023 de Beleidsagenda asielaanpak vastgesteld. Daarmee zijn uitgangspunten en een afwegingskader vastgesteld op basis waarvan de asielopvang vormgegeven zal worden. Dit beleidskader is verder uitgewerkt in het Plan van Aanpak Asiel. Hieruit volgde onder meer dat Hilversum het aantal van de toenmalige taakstelling van het rijk van 536 plekken, zou moeten verdelen over vier locaties. De minister heeft via het Verdeelbesluit eind 2024 de gemeentelijke taakstelling voor Hilversum naar beneden bijgesteld van 536 naar 434 plekken, te realiseren voor 1 juli 2025. Daarvan zijn 174 plekken gerealiseerd met de tijdelijke noodopvang in hotel Gooiland. De taak van de gemeente is om locaties aan te wijzen. Verbouw en beheer liggen bij COA. Het rijk stelt geen budget beschikbaar voor de gemeentelijke kosten die volgen uit de beleidsagenda asielaanpak, waarvan de organisatie- en voorbereidingskosten de belangrijkste zijn. Voor 2025 zijn er nog geen concrete asielopvang locaties om te openen. Daardoor vallen de uitgaven lager uit en wordt de begroting bijgesteld naar € 0,4 miljoen. Als gevolg van de lagere uitgaven zal ook de onttrekking vanuit de reserve naar beneden worden bijgesteld.

Reserve ESF

Op 5 maart 2025 is het Raadsvoorstel Bouwdepot in Hilversum vastgesteld door de Raad. Overeenkomstig het raadsbesluit wordt de dekking in de voorjaarsnota verwerkt. De dekking wordt voor €75.000 verkregen uit de reserve ESF.

Te vormen reserves

In lijn met RIB 2024-69 'Aanbieding van het programma kostenverhaal en financiële bijdragen' wordt voorgesteld een drietal reserves te vormen. Het gaat om 2 reserves om de inkomsten vanuit kostenverhaal te kunnen storten. Daarnaast gaat het om een bestemmingsreserve in het kader van sociale huurwoningen.:

- Reserve Gebiedseigen kosten 1221-gebied
- Reserve Gebiedsoverstijgende lasten geheel Hilversum
- Reserve Vereveningsfonds sociale huurwoningen

Ten slotte wordt voorgesteld een reserve te vormen om de lasten en baten van de herindeling per jaar in lijn met elkaar te brengen. Zie hiervoor paragraaf 3.2 Wijdmeren en Hilversum 'Samen Sterker':

- Reserve Herindeling

2.4 Nieuw financieel beeld 2025-2029

Oplossingsrichtingen voorjaarsnota 2025

Ondanks de onzekere tijden binnen de gemeente begrotingen houdt de Provincie Noord Holland zich bij het uitvoeren van het financieel toezicht aan de aan het wettelijke voorschriften. De provincie Noord Holland beoordeelt de begroting derhalve op basis van het wettelijke criterium van structureel en reëel evenwicht. Structureel en reëel evenwicht betekent dat de structurele lasten gedekt dienen te worden met structurele baten. Dat houdt in dat tegenover de jaarlijks terugkerende kosten, voldoende jaarlijks terugkerende opbrengsten staan. Reëel ramen wil zeggen dat de lasten goed worden ingeschat dat ze passend zijn voor de taken. Is de begroting 2026 niet structureel en reëel in evenwicht dan dient het evenwicht tijdig in de meerjarenraming te worden hersteld, uiterlijk in 2029.

Dit betekent dat tegenover de gestegen lasten als gevolg van de aanmeldingen oplossingen gevonden dienen te worden om te komen tot een structureel en reëel evenwicht. In onderstaande tabel zijn de oplossingsrichtingen verwerkt.

((-/- is Voordeel, +/- is Nadeel)					
Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Programmabegroting 2025	-	2.812	-1.617	-2.738	-5.604
Aanmeldingen voorjaarsnota 2025 (stand 6 mei)	3.647	38	-21	5.788	7.457
Oplossingsrichtingen					
Extra OZB verhoging 1,46%	-	-350	-350	-350	-350
Woonlasten (kostendekkender afvalstoffen/ Woonlasten 4%)	-	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Invoering forensenbelasting	-	-	-	-700	-700
Uitgangspunt voorjaarsnota 2025	3.647	500	-3.988	-	-1.198

(Bedragen x €1.000)

Woonlasten

Met de inzet van de oplossingsrichtingen wordt voldaan aan de eisen van het financieel toezicht. Ten aanzien van de woonlasten OZB, Riool- en afvalstoffenheffingen blijven we binnen de afspraken van het coalitieakkoord. De ontwikkeling van de woonlasten blijft in lijn met de inflatie van de afgelopen jaren.

Hilversum heeft gedurende de eerste jaren van deze bestuursperiode (2022-2026) op begrotingsbasis inflatie toegerekend. De werkelijke inflatie (CPI) lag hoger. Er is dus in praktijk 5,1% inflatie niet aan inwoners toegerekend.

Jaar	% mutatie woonlasten	Indexcijfer woonlasten	% mutatie CPI	Indexcijfer CPI	Verschil Indexcijfer
2022	2,6%	102,6	10,0%	110,0	7,4%
2023	1,5%	104,1	3,8%	114,2	10,0%
2024	4,4%	108,7	3,3%	117,9	9,2%
2025	7,4%	116,8	3,2%	121,7	5,0%
2026	2,6%	119,8	2,6%	124,9	5,1%

Om tot een structureel en reëel evenwicht te komen wordt deze ruimte binnen de afspraak van het coalitieakkoord ingezet en zullen de woonlasten met 5,1% stijgen.

Met de voorjaarsnota worden de kaders voor de programmabegroting 2026 vastgesteld. De exacte effecten op de woonlasten zullen derhalve bij de programmabegroting 2026 inzichtelijk gemaakt worden. Met de vaststelling van de programmabegroting 2026 en de bijbehorende verordeningen worden de tarieven voor 2026 definitief.

Forensenbelasting

In lijn met het 'Plan van aanpak uitwerking herverdelingsadvies' zoals deze 17 maart is vastgesteld wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om forensenbelasting in te voeren. De forensenbelasting kan geheven worden voor het beschikbaar hebben van een tweede woning in de gemeente zonder hoofdverblijf te hebben in de gemeente.

Afhankelijk van de harmonisatie is het wellicht mogelijk de forensenbelasting al per 2027 in te voeren. Indien dit mogelijk blijkt dan zal dit al voor 2027 een extra voordeel kunnen opleveren.

2.5 Investeringsprogramma

Gelet op het grote financiële belang van onze investeringsportefeuille presenteren wij in deze paragraaf de ontwikkelingen op het gebied van de investeringen. Hierbij gaat het om de actualisatie van de geplande investeringen en het toevoegen van nieuwe investeringen.

Overeenkomstig de financiële verordening worden met de voorjaarsnota ook de wijzigingen in de geplande investeringen vastgesteld. De wijzigingsvoorstellen hebben direct invloed op de kapitaallastenontwikkeling. De financiële impact is eveneens verwerkt in deze voorjaarsnota. Onderstaande tabel geeft inzicht in het investeringsvolume per jaarschijf zoals opgenomen in het investeringsprogramma van de gemeente.

Reeds genomen raadsbesluiten tot de voorjaarsnota

Vooruitlopend op deze voorjaarsnota heeft u als raad op 29 januari jl. besloten een netto krediet van €0,3 miljoen te verlenen voor WKO Stationshart. Daarnaast heeft u op 29 januari het voorstel vastgesteld met betrekking tot de 'Verbetering van de noordelijke entree van het Arenapark voor voetgangers', waarbij een deel van de gereserveerde middelen voor de 'Last Mile' is vrijgegeven. Hierdoor is de sterretjespost gedaald van €4,5 miljoen naar €2,2 miljoen. Het benodigde krediet voor het Sportpad wordt hiermee verplaatst van het investeringsprogramma 2018 naar 2025, zodat de uitvoering in dat jaar kan plaatsvinden.

Investeringsontwikkelingen voorjaarsnota

In deze voorjaarsnota stellen wij voor om het investeringsprogramma 2025-2029 te actualiseren. Na instemming met deze voorjaarsnota ziet de omvang van het investeringsprogramma er als volgt uit:

	Bedragen x 1.000				
	Verlaging investeringsvolume -, Verhoging investeringsvolume +				
	2025	2026	2027	2028	2029
Begroting 2025 - Investeringsprogramma 2024-2029	64.072	17.020	29.512	21.043	
verwerking tussentijdsbesluiten (WKO Stationshart en Sportpad)	2.600				
Actualisatie voorjaarsnota 2025	14.236	6.532	3.640	329	21.667
Totaal Investeringsprogramma 2025 - 2029	80.908	23.552	33.152	21.372	21.667

2025 De actualisatie van het lopende begrotingsjaar betreft een actualisatie van al in het investeringsprogramma opgenomen investeringskredieten. Per saldo wordt voorgesteld het investeringsvolume in jaarschijf 2025 met € 14,2 miljoen te verhogen. De verhoging van jaarschijf 2025 is voornamelijk een gevolg van een aantal nieuwe investeringen, zoals 'Parkeerplaatsen Nieuwe Havenweg' die onderdeel is van de uitvoering van de gebiedsagenda bedrijfsterrein Zuid West, en 'Gedeeltelijke herinrichting Sportpark Loosdrecht'.

2026 In 2026 wordt voorgesteld om het investeringsvolume met € 6,5 miljoen te verhogen tot een totaal van € 23,6 miljoen. Deze verhoging komt voornamelijk door het verschuiven van middelen binnen het 'Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2023-2027' en door een aantal nieuwe investeringen in programma 1 Wonen en Leven, zoals 'Herinrichting Franciscusweg' die onderdeel is van de uitvoering van de gebiedsagenda bedrijfsterrein Zuid West.

2027 Voorgesteld wordt om het investeringsvolume in 2027 met afgerond € 3,6 miljoen te verhogen. Dit is een gevolg van een aantal aanmeldingen waarvan de grootste 'Herinrichting 1e Loswal' is, die onderdeel is van de uitvoering van de gebiedsagenda bedrijfsterrein Zuid West.

2028 Voorgesteld wordt om het investeringsvolume in 2028 te verhogen met afgerond € 0,3 miljoen. Dit is een gevolg van de indexering van de geplande investeringen in riolering en de renovatie van groenvoorzieningen.

2029 Voorgesteld wordt om het investeringsvolume in 2029 te verhogen met afgerond € 21,7 miljoen. Dit is een gevolg van het toevoegen van jaarschijf 2029 aan het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (€12,4 miljoen) en de geplande vervanging van wegen (€6,1 miljoen).

Indexatie van lopende investeringen

Het is niet gebruikelijk om investeringsprogramma's te indexeren, toch is er een noodzaak om operationele investeringen voor het beheer van de openbare ruimte te indexeren in overeenstemming met de CBS-gegevens. De operationele kosten verbonden aan bijvoorbeeld riolering zoals materiaalkosten, zijn onderhevig aan inflatie en stijgen in de loop der tijd. Het niet indexeren van het budget zou kunnen resulteren in een tekort aan middelen om de noodzakelijke werkzaamheden uit te voeren. Het is daarom van belang om het budget voor beheer en onderhoud in lijn te houden met de algemene prijsstijgingen, zoals weerspiegeld in de CBS-indexcijfers. De Riolering GWP 2021-2026 wordt vanaf 2026 met 4% geïndexeerd en Groenvoorzieningen met 5,3%.

Nieuwe investeringen

In deze voorjaarsnota wordt voorgesteld om een aantal nieuwe investeringen op te nemen in het investeringsprogramma. Dit betreft onder andere investeringen die nodig zijn voor de uitvoering van de gebiedsagenda Bedrijfsterrein Zuidwest, de gedeeltelijke herinrichting van Sportpark Loosdrecht, de vervanging van bomen in Wijk Oost rond Anna's Berg en de aanschaf van een elektrische hoogwerker. In de bijlage 4.2 Investeringsprogramma worden de investeringen nader toegelicht.

Besluitvorming over het investeringsprogramma 2025-2029

De bijgestelde investeringen en de nieuwe investeringen voor de jaren 2025 tot en met 2029 zijn met toelichtingen opgenomen in de bijlage 4.2 Investeringsprogramma. Wij stellen u voor om de aanpassingen voor 2025 vast te stellen. Het investeringsprogramma 2026-2029 wordt onderdeel van de programmabegroting 2026. De autorisatie van de investeringen 2026 gebeurt bij het vaststellen van de programmabegroting 2026.

Bijstelling investeringen uit het investeringsprogramma voor 2025

Met de voorjaarsnota 2025 wordt het huidig jaar en het meerjarenperspectief t/m 2029 weergegeven. Aanvullend op deze voorjaarsnota zijn een aantal investeringen uit voorgaande jaren (2021, 2022, 2023 en 2024) geactualiseerd. Voorgesteld wordt om het investeringsvolume voor jaarschijf 2024 en eerder te verhogen met afgerond € 14,2 miljoen. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de verschuiving van middelen binnen de jaarschijven van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting, het indexeren van het IHP, de overschrijding op het krediet van de nieuwe busstation (RIB 2024-76) en de verhoging van het krediet t.b.v. het Centrumring. Met de vaststelling van de voorjaarsnota 2025 worden eveneens deze wijzigingsvoorstellen vastgesteld.

In de bijlage 4.2 Investeringsprogramma worden de investeringen nader toegelicht.

2.6 Vooraankondigen

Bij het opstellen van deze voorjaarsnota zijn er voorstellen voor nieuw en aangepast beleid op verschillende beleidsterreinen in voorbereiding, waarover uw raad nog een besluit moet nemen. We vinden het belangrijk om deze onderwerpen alvast te delen in het kader van een integrale afweging. De aankondigingen zijn nog niet financieel verwerkt in deze voorjaarsnota, maar de bijbehorende financiële effecten kunnen mogelijk zichtbaar worden in de programmabegroting van 2026 of in een later planning -en control product.

Position Paper

In 2025 hebben we voor Hilversum een position paper opgesteld. Daarin hebben we gekozen te gaan sturen op een maximale schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen van 130% over een voortschrijdende periode van 10 jaar. Dit is een aanscherping van de kaders om onze solide financiële positie te bewaken, én ruimte te houden voor ambities en de maatschappelijke opgave waar we voor staan.

Ontwikkelingen GNR

Naast de autonome ontwikkelingen werkt het GNR aan nieuwe huisvesting. De wijze van financiering hiervan is nog onderwerp van onderzoek. Indien noodzakelijk zal zodra het onderzoek is afgerond de uitkomst voorgelegd worden aan de raad.

Merem

Het project Merem bestaat uit verschillende ontwikkelingen op het terrein van Merem aan de Soestdijkerstraatweg 129. De Mytylschool die enkele jaren geleden op het terrein is gerealiseerd is eigendom van Merem. De gemeente betaalt jaarlijks een vergoeding/huur voor gebruik van de school. Merem heeft gevraagd of de gemeente de school wil kopen. Op dit moment wordt onderzocht of verkoop door Merem en aankoop door de gemeente mogelijk en wenselijk is. De verwachting is dat later dit jaar hier meer duidelijkheid over zal komen. Indien het wenselijk en mogelijk is om tot aankoop over te gaan zal dit worden voorgelegd worden aan de raad.

Sportcomplex

De gemeente heeft de ambitie om een nieuw, modern en duurzaam sportcomplex te realiseren, zoals opgenomen in het stedenbouwkundig plan. In juli 2023 heeft u het globale Programma voor het nieuwe sportcomplex vastgesteld, bestaande uit circa 13.500 m2 sportvoorziening. Deze voorziening omvat een zwembad (vervanging De Lieberg), een multi-use sporthal (vervanging Dudok Arena) en zes lokalen voor bewegingsonderwijs die ook gebruikt kunnen worden als indoor atletiek hal.

In het raadsbesluit is destijds uitgegaan van € 45 miljoen investeringskosten en € 1,4 miljoen exploitatielasten (prijspeil 2022). De raad heeft nog geen besluit genomen over de hoogte van de totale investeringen. Op dit moment stellen we de stichtings- en exploitatieraming op. De eerste conceptringen zijn aanzienlijk hoger dan het beeld opgenomen in het raadsvoorstel 2023. Hoewel deze hogere kosten goed verklaarbaar zijn, leveren deze eerste conceptringen voor ons geen acceptabele businesscase op. Daarom onderzoeken we wat de mogelijkheden zijn voor een meer realistische businesscase voor het Sportcomplex.

Het raadsvoorstel voor het Sportcomplex is nu gepland voor de raadsvergadering van september 2025. Op het moment van totstandkoming van deze Voorjaarsnota 2025 vinden nog doorrekeningen van het sportcomplex plaats en kruist het voorstel voor het sportcomplex het proces van deze Voorjaarsnota 2025. Afhankelijk van uw besluitvorming over het sportcomplex in juli 2025 zullen we op zijn vroegst in de programmabegroting 2026 de financiële gevolgen verwerken.

Gemeentedeput

De gemeente heeft de ambitie om een nieuw circulair gemeentedeput op het MOB-terrein te realiseren. Eind 2023 hebben wij u met RIB 2023-91 geïnformeerd over de "uitgangspunten voor de Ontwikkeling MOB-complex". Na de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad bij het vaststellen van de Programmabegroting 2024 een krediet van € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld.

De onder andere van het Circusterrein te verplaatsen functies zijn noodzakelijk voor het beheer en onderhoud van de Hilversumse openbare ruimte. Tegelijkertijd wordt er op dit moment beperkt circulair gewerkt

(voornamelijk vanwege ruimtegebrek). Het verplaatsen van de functies als gevolg van de herontwikkeling biedt kansen om de bedrijfsvoering voor openbaar beheer en onderhoud opnieuw in te richten en te optimaliseren. Dit levert, naast een financiële besparing, ook een aanzienlijke reductie in CO2-uitstoot op (minder vervoersbewegingen, minder materiaalverbruik). Afgelopen periode hebben we op basis van de uitgangspunten een schetsontwerp gemaakt. De eerste ramingen van de stichtings- en exploitatiekosten passen niet binnen de vastgestelde uitgangspunten en financiële kaders. Hoewel deze hogere kosten verklaarbaar zijn, onderzoeken wij op dit moment of we de raad een soberder voorstel kunnen voorleggen.

Een raadsvoorstel voor het gemeentedeput is nu gepland voor de vergadering van 17 september 2025. Afhankelijk van uw besluitvorming over het gemeentedeput in september 2025 zullen we op zijn vroegst in de Programmabegroting 2026 de financiële gevolgen verwerken. Naar verwachting rondt de gemeente in 2025 de sanering van het MOB-terrein af, en kan de gemeente in 2026 het gemeentedeput op het MOB-terrein realiseren.

Budgetcoaches

In de beleidsagenda Armoede en Schulden is de inzet van de budgetcoaches vooralsnog incidenteel opgenomen. Op dit moment vindt er een evaluatie plaats. Bij een positieve evaluatie zal de raad worden voorgesteld de inzet van de budgetcoaches structureel te maken. Afhankelijk van uw besluitvorming over het budgetcoaches zullen we op zijn vroegst in de programmabegroting 2026 de financiële gevolgen verwerken.

3 Uitgangspunten begroting

3.1 Gemeente Hilversum

Inleiding

In dit hoofdstuk presenteren wij de voorgestelde kaders en uitgangspunten voor de begroting 2026-2029.

Algemeen

De prijzen van goederen en diensten zijn aan inflatie onderhevig. Inflatie treedt op wanneer er sprake is van een algemene stijging van de prijzen van goederen en diensten (niet alleen van individuele producten). Dit heeft als resultaat dat je vandaag minder kunt kopen voor € 1 dan gisteren.

Als gevolg van eventuele inflatie kan in de toekomst minder maatschappelijk effect gerealiseerd worden dan met hetzelfde geld nu. Om de maatschappelijke doelstellingen te kunnen blijven realiseren maken wij jaarlijks de overweging om budgetten (deels) te corrigeren voor de inflatie. Het is en blijft immers een politieke overweging om de extra kosten af te wegen tegenover het gewenste maatschappelijke effect.

Hoofdpijnen

In de onderstaande tabel presenteren wij de hoofdpijnen van de uitgangspunten:

Omschrijving	Uitgangspunt
Onroerendezaakbelasting	Consumentenprijsindex CPI-februari (2,6%)
Afvalstoffenheffing	Kostendekkend/ Consumentenprijsindex CPI februari
Rioolheffing	Kostendekkend/ CBS-prijsindex voor de GWW-sector maart (deelgebied 4221, Werken voor vloeistoffen)
Woonlasten als geheel (OZB, riool- en afvalstoffenheffing)	Consumentenprijsindex CPI-februari (2,6%)
Lonen en pensioenpremie	CAO en/of raming, loonvoet sector overheid (CPB)
Investeringen onderwijshuisvesting	BDB-index (maart)
Investeringen (en kosten) gemeentelijk watermanagement plan (rioleringen)	CBS-prijsindex voor de GWW-sector maart (deelgebied 4221, Werken voor vloeistoffen)
Uitgaande subsidies	Consumentenprijsindex CPI-februari (2,6%)
Marktgelden	Consumentenprijsindex CPI-februari (2,6%)
Overige lokale leges, rechten en heffingen	Wettelijk vastgesteld tarief
(Reken)rente	Berekende omslag

Begroten in onze gemeente Hilversum

Het uitgangspunt bij het opstellen van de begroting voor volgend jaar is het prijspeil van het begrotingsjaar. De begroting bestaat hierdoor meerjarig uit structurele (gelijke) budgetten. Naast de meerjarig gelijke budgetten bestaan er incidentele budgetten. Voorbeelden van deze incidentele budgetten zijn de verwachte lasten en baten voortkomend uit grondexploitaties, maar ook bijvoorbeeld incidentele budgetten vanuit het coalitieakkoord.

Voor een aantal budgetten hanteren wij echter niet hetzelfde prijspeil. Bij deze budgetten houden wij meerjarig rekening met toekomstige ontwikkelingen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de algemene uitkering, de onroerendezaakbelasting en de stelpost autonome en nominale ontwikkeling.

Categorie	Wijze van begroten
Algemene uitkering	Bij de algemene uitkering sluiten we aan bij de circulaire van het Gemeentefonds. Het Gemeentefonds gaat uit van stijgende uitgaven en compenseert de gemeenten hiervoor. Dit gebeurt met het zogenaamde accres. De gemeente heeft hier geen invloed op.
Onroerendezaakbelasting	Meerjarig (de jaren volgend op het begrotingsjaar) gaan wij bij de onroerendezaakbelasting uit van een jaarlijks stijgende opbrengst. Hierbij is in voorgaande jaren, in lijn met het coalitieakkoord, het uitgangspunt gehanteerd dat de totale woonlasten niet meer stijgen dan de inflatie (CPI-raming) en een verwachte stijging van het aantal woningen per jaar. In de voorjaarsnota 2025 wordt voorgesteld om de woonlasten (waaronder OZB) zodanig te verhogen dat er een voordeel van €2.350.000 ontstaat. Uitgangspunt hierbij is dat de woonlasten gedurende deze coalitieperiode niet meer stijgen dan de inflatie.
Stelpost autonome ontwikkelingen	In de programmabegroting wordt een stelpost autonome ontwikkelingen opgenomen. De stelpost kan worden ingezet ter compensatie van autonome ontwikkelingen. De hoogte van de stelpost is jaarlijks € 2.000.000 (hoogte is historisch bepaald). Jaarlijks hogen wij de stelpost vanaf het laatste jaar structureel op met € 2.000.000. In deze Voorjaarsnota hebben wij dit verwerkt voor het begrotingsjaar 2029.
Stelpost nominale ontwikkelingen	In de programmabegroting wordt een stelpost nominale ontwikkelingen opgenomen. Deze stelpost kan worden ingezet ter compensatie van de nominale ontwikkelingen. De hoogte van de stelpost is jaarlijks € 3.000.000 (hoogte is historisch bepaald). Jaarlijks hogen wij de stelpost vanaf het laatste jaar structureel op met € 3.000.000. In deze Voorjaarsnota hebben wij dit verwerkt voor het begrotingsjaar 2029.

Indiceren in onze gemeente

De begroting bestaat uit meerdere kostensoorten, welke ieder anders op inflatie reageren. Per categorie hanteren wij een andere afweging/werkwijze om de begroting op te stellen naar het prijspeil van het begrotingsjaar. Wij onderscheiden de volgende categorieën.

Categorie	Wijze van begroten
Onroerendezaakbelasting (OZB)	Het OZB-tarief volgt uit de bij de begroting opgestelde woonlasten notitie. Bij de vaststelling van de totale woonlasten worden de volgende uitgangspunten gehanteerd: • Stabiele meerjarige tarieven en • Voor het begrotingsjaar een stijging van het tarief ten opzichte van voorgaand jaar met het CPI-percentage. (Het Centraal Planbureau berekent doorlopend de Nationale Consumentenprijsindex. Het inflatiepercentage voor het toekomstige jaar (begrotingsjaar) is gebaseerd op de CPI-raming peildatum februari van het huidige jaar. Jaarlijks wordt, bij het opstellen van de programmabegroting, de politieke afweging gemaakt of bovenstaande uitgangspunten gehandhaafd blijven (zie ook categorie 'woonlasten').
Afvalstoffenheffing	Onze uitgangspunten bij het bepalen van de afvalstoffenheffing zijn: • 99% Kostendekkend (De kosten mogen, op basis van wet- en regelgeving, maximaal 100% kostendekkend zijn). • Stabiele meerjarige tarieven. • Voor het begrotingsjaar een stijging van het tarief ten opzichte van voorgaand jaar met het CPI-percentage van maart. Jaarlijks wordt, bij het opstellen van de programmabegroting, de politieke afweging gemaakt of bovenstaande uitgangspunten gehandhaafd blijven (zie ook categorie "woonlasten")
Rioolheffing	De uitgangspunten bij het bepalen van de rioolheffing zijn: • 99% Kostendekkend (De kosten mogen, op basis van wet- en regelgeving, maximaal 100% kostendekkend zijn). • Stabiele meerjarige tarieven. • Voor het begrotingsjaar een stijging van het tarief ten opzichte van voorgaand jaar met de CBS-prijsindex voor de GWW-sector maart (deelgebied 4221, Werken voor vloeistoffen). Dit is in lijn met het vastgestelde GWP 2021-2026. Jaarlijks wordt, bij het opstellen van de programmabegroting, de politieke afweging gemaakt of bovenstaande uitgangspunten gehandhaafd blijven (zie ook categorie "woonlasten")
Woonlasten als geheel (OZB, riool- en afvalstoffenheffing)	Uitgangspunten voor de woonlasten zijn: Bij de gezamenlijke woonlasten beoordelen wij of voldaan wordt aan het coalitieakkoord. Hierin is het volgende opgenomen: <i>"De gemiddelde woonlasten stijgen jaarlijks niet meer dan het inflatiepercentage"</i>. Dit betekent een stijging van de woonlasten ten opzichte van voorgaand jaar met het CPI-percentage, peildatum februari. Gezien de voorschriften ten aanzien van het minimaal kostendekkend zijn van de riool- en

	afvalstoffenheffing dienen hiervoor veelal de OZB-tarieven aangepast te worden. Jaarlijks wordt, bij het opstellen van de programmabegroting, de politieke afweging gemaakt of bovenstaande uitgangspunten gehandhaafd blijven. In de voorjaarsnota 2025 wordt voorgesteld om de woonlasten (waaronder OZB) zodanig te verhogen dat er een voordeel van €2.350.000 ontstaat. Uitgangspunt hierbij is dat de woonlasten gedurende deze coalitieperiode niet meer stijgen dan de inflatie.
(Reken)rente	De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) en andere macro-economische ontwikkelingen. Voor de toerekening van de rentelasten wordt gebruik gemaakt van de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte geldleningen. Deze rentelasten wordt vervolgens d.m.v. het rente omslagpercentage verdeeld over de programma's (onderdeel van de kapitaallasten op investeringen). Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast groter wordt dan 0,5% dient de gehanteerde omslagrente aangepast te worden. Aanpassingen kunnen worden doorgevoerd via de voorjaarsnota en/of programmabegroting (Het rente omslagpercentage zoals opgenomen in de programmabegroting 2025 bedraagt 1,2% (2024: 1,6%).
Investeringen (afschrijvingen)	Investeringen zijn eveneens onderhevig aan de nominale ontwikkelingen en worden beïnvloed door loon –en prijsaanpassingen. De investeringen verschillen van elkaar in aard en omvang. Om deze reden worden investeringen niet standaard geïndexeerd. Investeringen worden beoordeeld en eventueel bijgesteld op individueel niveau.
Onderwijshuisvesting (investeringen)	In lijn met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) worden de investeringen onderwijshuisvesting jaarlijks geïndexeerd met de BDB-index (maart). Dit gebeurt jaarlijks bij de voorjaarsnota. Het ophogen van de investeringskredieten zorgt op termijn voor een toename van de rente en afschrijvingslasten, ofwel kapitaallasten.
Riolering (investeringen)	In lijn met het Gemeentelijk Watermanagement Plan (GWP) worden de investeringen jaarlijks geïndexeerd met het CBS-prijsindex voor de GWW-sector maart (deelgebied 4221, Werken voor vloeistoffen).
Lonen en salarissen	De lonen en salarissen volgen de cao-gemeenteambtenaren. In afgelopen jaren is het verschillende keren voorgekomen dat de begroting opgesteld wordt zonder dat de CAO bekend is voor het begrotingsjaar. Op basis van veronderstellingen worden dan de verwachte loonstijgingen bepaald en verwerkt in de begroting. Jaarlijks dient op basis van geldende CAO en/of verwachte aanpassingen de totaal personeelslasten bepaald. Loonindexaties worden verwerkt in de programmabegroting op basis van de raming, loonvoet sector overheid, zoals afgegeven door het Centraal Plan Bureau (CPB).

Uitgaande subsidie	Uitgangspunt is dat de subsidies jaarlijks worden geïndexeerd met CPI. (Het Centraal Planbureau berekent doorlopend de Nationale Consumentenprijsindex (cpi). Het inflatiepercentage voor het toekomstige jaar (begrotingsjaar) is gebaseerd op de CPI -raming peildatum februari. Jaarlijks wordt de politieke afweging gemaakt of bovenstaande uitgangspunten gehandhaafd blijven.
Specifieke uitkeringen (SiSa)	Specifieke uitkeringen worden van het rijk ontvangen om bepaalde taken uit te voeren en betreffen geoormerkte middelen. Dit betekent dat wanneer middelen niet worden uitgegeven dat deze terugbetaald dienen te worden aan het rijk. De indexatie van deze middelen vindt plaats door aanpassingen in het beschikbare budget door het rijk. De indexatie is, behoudens politieke lobby, vrijwel niet te beïnvloeden door de gemeente.
Reguliere budgetten	Voor het restant van de budgetten geldt dat deze niet structureel worden geïndexeerd. Voor deze budgetten geldt dat jaarlijks wordt bekeken welke budgetten nodig zijn om de werkzaamheden uit te kunnen blijven voeren. Vaak liggen hier contractuele afspraken aan ten grondslag (bijvoorbeeld bij de ingekochte zorg en ICT). Het kan ook voorkomen dat budgetten niet jaarlijks worden opgehoogd, maar bijvoorbeeld elke 5 jaar. Dit kan ook samenlopen met de aanpassingen van de onderliggende beleidsnota's
Beheersplannen	Uit de beheersplannen (exploitatielasten) blijkt welke budgetten nodig zijn om de huidige kapitaalgoederen te onderhouden (gebouwen, wegen, groen etc.). Deze worden jaarlijks geactualiseerd. Deze categorie wordt derhalve gelijk behandeld als de categorie reguliere budgetten.

Dekking hogere lasten als gevolg van indiceren

Bovenstaande lasten dienen in eerste instantie opgevangen te worden door de hogere baten, de stelpost autonome- en nominale ontwikkelingen. Indien gewenst/noodzakelijk kunnen ook andere politieke keuzes voor dekking zorgen:

- Op basis van politieke overwegingen kan besloten worden indexaties op een andere wijze toe te passen.
- Er kunnen politieke keuzes gemaakt worden ten aanzien van de uit te voeren activiteiten in de begroting (bezuinigen)
- Er kunnen politieke keuzes gemaakt worden die leiden tot hogere baten (belastingverhoging)
- Ook is het mogelijk de hogere lasten te dekken vanuit de algemene reserve.

Algemene reserve

Indien de begrote lasten hoger zijn dan de begrote baten dan is er sprake van een niet sluitende begroting. Indien dit incidenteel voorkomt kan ervoor gekozen worden het nadelige saldo te onttrekken uit de algemene reserve. Indien er structureel sprake is van een niet sluitende begroting dan zal de provincie bij het uitvoeren van haar toezichtstaken eisen dat er structurele oplossingen worden gevonden om de tekorten te dekken (verhogen belastingen en/of bezuinigingen).

3.2 Wijdmeren en Hilversum 'Samen sterker'

Met betrekking tot de samenvoeging met Wijdmeren zijn er in de afgelopen periode de benodigde besluiten genomen. Hier zijn twee sporen gelopen: ambtelijk samengaan (per 1 januari 2026) en de bestuurlijke herindeling (per 1 januari 2027). Uiteraard heeft de samenvoeging uiteindelijk gevolgen voor onze planning en control producten. In deze paragraaf worden de uitgangspunten geschets voor de voorliggende voorjaarsnota.

1. Uitgangspunten meerjarenraming 2026 en verder gemeente Hilversum
2. Lasten en baten volgen ander tempo (Reserve herindeling)

Uitgangspunten meerjarenraming 2025 en verder gemeente Hilversum

De herindeling zal per 1 januari 2027 plaatsvinden, vanaf dat moment ontstaat de nieuwe gemeente Hilversum. Tot die tijd blijft de meerjarenraming van de gemeente Hilversum onveranderd en zullen er geen lasten en baten worden opgenomen in de begroting die betrekking hebben op Wijdmeren. Tot 1 januari 2027 behouden gemeente Hilversum en gemeente Wijdmeren hun eigen meerjarenramingen. Wel zullen de verwachte kosten die direct betrekking hebben op de herindeling worden opgenomen in de begroting van gemeente Hilversum. Dit betreffen de kosten die gefinancierd worden met de ARHI middelen vanuit het Rijk en die voortkomen uit de samenvoeging.

Dit betekent het volgende voor de plannings- en control producten:

P&C product	Wanneer	Hilversum	Wijdmeren	"Nieuw" Hilversum
Voorjaarsnota 2025 (of vergelijkbaar)	2025	X	X	
Programmabegroting 2026	2025	X	X	
<i>Ambtelijke samenvoeging per 1 januari 2026</i>				
Jaarrekening 2025	2026	X	X	
Voorjaarsnota 2026	2026	X	X	
<i>Gemeentelijke herindeling samengaan Wijdmeren en Hilversum per 1 januari 2027</i>				
Programmabegroting 2027	2027			X
Jaarrekening 2026	2027	X	X	
Voorjaarsnota 2027	2027			X
Programmabegroting 2028	2027			X
Jaarrekening 2027	2028			X

Ambtelijke samenvoeging

Per 1 januari 2026 komen de medewerkers vanuit Wijdmeren in dienst bij de gemeente Hilversum. Vanaf dat moment doen de medewerkers van gemeente Hilversum het werk voor beide gemeenten. Voor het jaar 2026 zullen dienstverleningsovereenkomsten worden opgesteld om de werkzaamheden die worden uitgevoerd voor de gemeente Wijdmeren door te belasten. Ten opzichte van de huidige meerjarenraming zullen derhalve de lasten en de baten van de gemeente Hilversum toenemen voor het jaar 2026. De hogere lasten door o.a. het in dienst nemen van de medewerkers van Wijdmeren en de hogere baten als gevolg van de vergoeding van Wijdmeren die we daarvoor krijgen. **De lasten en baten maken nu geen onderdeel uit van de voorjaarsnota 2025, maar zullen worden opgenomen in de programmabegroting 2026.**

Lasten en baten volgen ander tempo (Reserve herindeling)

27 maart 2025 hebben de raden van gemeente Hilversum en Wijdmeren definitief besloten over het samengaan van gemeente Wijdmeren en gemeente Hilversum. Eerder is ten aanzien van de frictielasten 2025 een bedrag genoemd van €1.782.000 (zie raadinformatiebrief 2024-87). In deze brief is ook aangegeven dat dit nog niet compleet was. Vanuit de diverse deelprojecten dient bepaald te worden welke middelen nodig zijn om de werkzaamheden uit te voeren. Op een later moment wordt de raad hier verder geïnformeerd. De financieel zal dit onderdeel zijn van de programmabegroting 2026

Het totaal aan benodigde middelen betreft €XXX:

Gemeente	2025	2026	2027	2028	2029
Hilversum	PM	PM	PM	PM	
Wijdmeren	PM				

Hiertegenover staat de incidentele herindelingsbijdrage van €6,5 miljoen die wordt uitgekeerd over de periode van 5 jaar. De extra uitkering wordt voor 20% uitgekeerd in het jaar voorafgaand aan de herindeling (2026). Het restant in de 4 jaren daarna (2027-2030). Deze middelen staan los van de verwachte hogere algemene uitkering die na de samenvoeging wordt ontvangen.

Herindelingsbijdrage (ARHI middelen) €6.514.000:

Gemeente	2026	2027	2028	2029	2030
Hilversum	€652.000	€2.084.000	€1.042.000	€1.042.000	€1.042.000
Wijdmeren	€652.000				

De opbrengsten zullen niet in dezelfde periode gaan vallen als lasten. Om de lasten en baten per jaar in lijn te brengen wordt voorgesteld om een reserve “Herinrichting” te vormen.

Reserve Herindeling

In lijn met de verordening dient de raad de reserve in te stellen. Hierbij dienen de kenmerken van de reserve bepaald te worden en ter besluitvorming aangeboden worden.

Naam	Reserve Herindeling
Bestedingsdoel	Het dekken van kosten die voortkomen uit de werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de herindeling.
Voeding van de reserve	Voorgesteld wordt om in 2025 de reserve te vormen vanuit de algemene reserve. Eenmalig zal vanuit de algemene reserve een storting worden gedaan. Deze initiële storting dient ter overbrugging van de eerste jaren van de herindeling 2025 en 2026. In de jaren 2026 tot en met 2030 zal de voeding ook gevormd worden door de herindelingsbijdragen. De initiële storting zal verwerkt worden bij de eindejaarsrapportage 2025.
Maximale hoogte van reserve	De maximale hoogte wordt gesteld om €6,5 miljoen. Hierbij wordt een link gelegd met de hoogte van de herindelingsbijdragen.
Maximale bestedingstermijn	De reserve wordt ingesteld bij de voorjaarsnota 2025 en zal worden opgeheven eind 2030. Hierbij wordt een link gelegd met de termijn van de herindelingsbijdragen.
Ottrekking van de reserve	Ottrekking vindt plaats tot de maximale hoogte van de reserve maar niet meer dan maximaal de werkelijk gemaakte extra kosten. Indien van toepassing worden, ondanks hoger begrote ottrekkingen, alleen de gerealiseerde extra uitgaven conform het bestedingsdoel ottrokken. Hogere begrote ottrekkingen leiden zodoende niet tot vrijval van (delen) van de reserve ten gunste van het rekening resultaat.

Voor de oprichting van de reserve is bovenstaande tabel ook opgenomen in het raadsvoorstel bij de voorjaarsnota 2025

4 Bijlagen

4.1 Financiële ontwikkelingen per programma

4.1.1 Wonen en leven

In deze paragraaf worden de aanmeldingen per programma in detail toegelicht. Een aantal aanmeldingen hebben betrekking op meerdere programma's. Desbetreffende aanmeldingen worden dan bij meerdere programma's toegelicht.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Financiële ontwikkelingen voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	1.144	1.561	1.097	1.085	665
Beleidsmatige wijzigingen	439	500	395	906	906
Financiële ontwikkelingen	510	935	998	904	904
Herschikkingen	-121	-121	-121	-121	-121
Totaal financiële ontwikkelingen	1.972	2.875	2.369	2.774	2.354

Toelichting financiële ontwikkelingen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Autonome ontwikkelingen	1.144	1.561	1.097	1.085	665
Aanbesteding onderhoud sportaccommodaties	160	160	160	160	160
De kosten voor het onderhoud van de sportaccommodaties is aanzienlijk hoger uitgevallen door de aanbesteding van dit onderhoud in 2024 door de gemeente. De kosten voor het onderhoud zijn hoger omdat de inschrijvende partij te maken heeft met kostenstijging voor materialen, lonen en brandstoffen. Deze kosten worden doorberekend in de inschrijving op de aanbesteding van de gemeente. In de programmabegroting 2025 is een bedrag van € 541.000 opgenomen voor het onderhoud van de sportaccommodaties. Op basis van de nieuwe aanbesteding zijn de verwachte kosten gestegen tot € 701.000,-. Dit houdt in dat onderhoudskosten met € 160.000 toenemen.					

Areaalmutaties Openbare Ruimte	163	163	133	133	133
--------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

In de beheerplannen worden de benodigde middelen berekend op basis van de areaalgegevens uit de beheersystemen. Elke vier jaar worden deze plannen geactualiseerd, waarbij ook de areaalgegevens worden bijgewerkt. Kleine areaalwijzigingen kunnen worden opgevangen binnen de beschikbare middelen. Grotere areaalwijzigingen moeten we opvoeren, willen we het beheer en onderhoud op peil houden conform het vastgestelde beheerplan. Dit betreft onder meer het beheer van de Verlegde weg over Anna's hoeve, het structureel aankleden van de openbare ruimte met zonnebloemschalen bij de herdenking van de ramp met de MH17, de noodzakelijke extra inzet om te voldoen aan vernieuwde verplichte eisen bij evenementen etc. Daarnaast maakt de sanering van het MOB-terrein tijdelijk andere huisvesting noodzakelijk voor de stalling van het strooimaterieel. Dit duurt vooralsnog twee jaar. De locatie is gevonden op een terrein aan de Verlengde Zuiderloswal, nabij de Gemeentewerf. Tot slot is extra onderzoek benodigd voor de Anna's Berg. Vanwege de bodemgesteldheid moet hier een uitgebreid onderzoek plaatsvinden naar de te verwachten civiele herstelwerkzaamheden. Zie hiervoor ook de investeringsaanvraag op het gebied van Bomen. Voor de in 2024 ingevoerde kabelgoottegels wordt een extra opbrengst gerealiseerd van € 25.000.

Formatie Beheer en Onderhoud	190	190	190	190	190
------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

De gemeentelijk organisatie, waar Beheer en Onderhoud onderdeel van uitmaakt, is in ontwikkeling. Een aantal voorbeelden zijn het bouwproces van Voorbereiding en Uitvoering, maar denk ook aan organisatie-brede ontwikkelingen zoals Stedelijk Programmeren en het werken aan Gebiedsagenda's. Beheer en Onderhoud wordt naast haar kerntaken ook steeds meer betrokken bij andere taken, denk aan een adviserende rol bij beleidsopdrachten en projecten (bijvoorbeeld Programma Groen), inwonersparticipatie en buurtinitiatieven etc. De basis van Beheer en Onderhoud (beheren) verandert steeds meer naar beheren en adviseren. Binnen Beheer en Onderhoud is onvoldoende capaciteit om aan de toenemende vraag naar de adviesrol te kunnen voldoen. Daardoor wordt Beheer en Onderhoud een beperkende factor bij beleidsopdrachten, projecten en regulier werk. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden is structureel tactisch/strategische capaciteitsuitbreiding noodzakelijk binnen het beheerteam met 2 fte. Concreet zullen deze medewerkers vanuit het beheer en onderhoud gaan adviseren in projecten en ontwikkelingen zoals de gebiedsagenda's, stedelijk programmeren en het opstellen van handboeken.

Formatie beheer en onderhoud installaties	25	95	95	95	95
---	----	----	----	----	----

Wet- en regelgeving en marktontwikkelingen zijn op grote schaal continu onderhevig aan wijzigingen. Deze wijzigingen hebben veel impact op de wijze van beheer en onderhoud van elektrotechnische installaties. De huidige capaciteit voorziet niet in het bijhouden van deze verplichte wijzigingen in beheer- en onderhoudsplannen. Daarnaast vragen de (advies-) vraagstukken vanuit de organisatie en bij (gebieds-) ontwikkelingen steeds meer capaciteit van het team. Om deze taken structureel en voldoende kwalitatief te kunnen uitvoeren is extra formatieruimte noodzakelijk. Het niet toekennen van deze formatie kan leiden tot het niet meer kunnen voldoen aan wet- en regelgeving en het niet kunnen leveren van gedegen advies bij ontwikkelingen.

Herziene raming kapitaallasten	405	405	422	417	1
--------------------------------	-----	-----	-----	-----	---

De kapitaallasten zijn geactualiseerd. In deze actualisatie is rekening gehouden met de in 2024 afgesloten investeringsprojecten en de aanpassing van de afschrijvingstermijn van 40 naar 50 jaar. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €724.000 in 2025, €1.825.000 in 2026, €1.438.000 in 2027, €2.078.000 in 2028 en €2.362.000 in 2029

Indexering hardware en software (excl. Microsoft, Citrix en VMWare)	8	8	8	8	8
---	---	---	---	---	---

Jaarlijks worden door de toeleveranciers van hardware en software de contracten geïndexeerd. Daarnaast is in 2024 het contract voor het onderhoud aan de technische installaties opnieuw aanbesteed. Het nieuw gegunde contract is op jaarbasis € 45.000 duurder dan het oude contract. We krijgen hiervoor extra dienstverlening. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een structureel nadeel van €160.000.

Kernapplicatie VTH	60	190	0	0	0
--------------------	----	-----	---	---	---

De kernapplicatie Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) wordt vervangen. Hiervoor moet een aanbesteding en een complexe implementatie/data migratie plaatsvinden. Het budget is nu onderdeel van het investeringsprogramma voor zelfde bedrag. Deze aanmelding is dan ook gelijk aan vrijval in het investeringsprogramma. Het betreft een SAAS (Software As A Service) oplossing en wordt daarom in de exploitatie aangevraagd. Deze aanmelding bij voorjaarnota is dan ook gelijk aan vrijval in het investeringsprogramma

Multifunctioneel gebruik sportpark Loosdrecht	-67	-67	-17	-17	-17
---	-----	-----	-----	-----	-----

Op 2 april 2025 is het raadsvoorstel "Toekomstbestendig Sportpark Loosdrecht – herinrichting en multifunctioneel gebruik" door de raad vastgesteld. Door de herinrichting wordt de exploitatie met een bedrag van € 17.000 positief aangepast (excl. kapitaallasten). Door het vervangen van een natuurgras sportveld door twee kunstgras sportvelden wijzigen de exploitatielasten van sportpark Loosdrecht. De verhuur neemt met € 44.000 toe omdat tegenover de huurder voor het opheffen van natuurgrasveld 6 een hogere huuropbrengst staat. De exploitatielasten voor het onderhoud nemen € 23.000 af doordat het onderhoud voor kunstgras sportvelden lager zijn dan het onderhoud voor natuurgrasvelden. Daarnaast zal jaarlijks vanaf 2027 in de voorziening onderhoud een extra bedrag gedoteerd worden van € 50.000.

Neutrale wijziging MOR, Sigmax en WOO	51	51	51	51	51
Dit betreft een budgetverschuivingen voor Sigmax (applicatie), Wet Open Overheid (WOO) en Meldingen Openbare Ruimte (MOR). Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.					
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	78	78	78	78	78
De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) is een gemeenschappelijke regeling (GR) waarin Hilversum deelnemer is, naast 11 andere gemeenten en de provincies Flevoland en Noord-Holland. De begroting 2025 is in juni 2024 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de OFGV. In september 2024 heeft de begroting 2025 ter kennisname in de Raad gelegen. De wijzigingen die volgen uit deze begroting en de 1e begrotingswijziging 2025 (inbrengen van taken, in januari 2025 in de Raad) worden ingebracht in de voorjaarsnota 2025.					
Ontwikkelingen energielasten	-258	-29	-29	-29	-29
Op basis van de realisatiecijfers over 2024 kan de begroting van de energielasten voor 2025 met €160.000 naar beneden worden bijgesteld. De energiemarkt blijft in beweging, en ontwikkelingen op het gebied van prijsstijgingen en -dalingen zijn onzeker. De budgetten 2024 en 2025 zijn eerder incidenteel opgehoogd. Zodra meer belend zal ook gekeken worden naar de meerjarige energie budgetten na 2026. Daarnaast wordt voorgesteld een energievoordienaar aan te stellen. Deze functie draagt bij aan het waarborgen van een duurzaam energiebeheer binnen de gemeente Hilversum, met als doel energie zo efficiënt mogelijk in te zetten, kosten beheersbaar te houden en gerichte besparingen te realiseren. Met deze besparingen zal de energievoordienaar zichzelf terugverdienen, derhalve is deze formatieplek budgetneutraal verwerkt in de begroting. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €160.000 in 2025.					
Parkeren	-268	-298	-298	-298	-298
Ten aanzien van de uitvoering van het parkeerbeleid vallen de lasten hoger uit. De kostenstijging komen o.a. voort uit een hogere bijdrage aan de Coöperatie ParkeerService door gebiedsuitbreidingen en maatwerk, de aangekondigde aanpassing van het parkeerregime Arenapark en onvoorziene werkzaamheden ten aanzien van dataverwerking en beantwoording van de vele (bestuurlijke) vragen over parkeren. Tegenover de hogere lasten (oplopend tot €478.000 in 2028) staan de hogere parkeer baten van €700.000. Verwacht wordt dat de baten voor 2025 en verder in lijn zal liggen met de baten in 2024. In lijn met eerdere toezeggingen (zie raadsinformatiebrief 2024-52) wordt voorgesteld het saldo te storten in het Mobiliteitsfonds. Daarnaast is in lijn met de door de Raad op 19 juli 2023 bekrachtigde Wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) op sportpark Hilversum de parkeergarage Arenapark in het vierde kwartaal van 2024 aangekocht. Middels deze aanmelding wordt de exploitatie (exclusief kapitaallasten) van de parkeergarage eveneens verwerkt in de begroting. Dit betreft een voordeel van €238.000. De kapitaallasten worden niet via deze aanmelding verwerkt in de begroting. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een structureel voordeel van €238.000.					
Regio Gooi en Vechtstreek	0	39	43	45	46
De kaderbrief van de regio Gooi en Vechtstreek is doorgerekend. De presenteerde cijfers zijn exclusief de GAD. Vooralsnog wordt verwacht dat de GAD middelen neutraal (middels de woonlasten) verwerkt kunnen worden. De kaderbrief houdt rekening met de loonontwikkeling van 2026 en verder. De CAO wordt echter ook voor 2025 aangepast. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €400.000 in 2025, €1.110.000 in 2026, €1.200.000 in 2027, €1.225.000 in 2028 en €1.250.000 in 2029.					
September- en decembercirculaire 2024	377	380	65	57	52
De Raad is op de hoogte gesteld van de verwerking van de septembercirculaire 2024 en de decembercirculaire via respectievelijk raadsinformatiebrief 2024-61, 2024-68 en 2025-7. De extra middelen die voortvloeien uit de september- en decembercirculaire worden als baten geboekt in programma 5. De effecten voor de uitgavenkant zijn verwerkt op de diverse programma's.					

Uitvoering werkzaamheden openbare verlichting	-21	-21	-21	-21	-21
---	-----	-----	-----	-----	-----

In 2025 start een nieuw aanbestedingstraject voor de Openbare verlichting. De uitvoering van de werkzaamheden door marktpartijen voldoet niet aan de door ons gestelde vereisten. Vooral de hoeveelheid ad-hoc werkzaamheden wordt steeds moeilijker ten uitvoer gebracht. Daarom willen we de uitvoering in eigen beheer gaan uitvoeren. Daarmee kunnen we tevens sneller inspringen bij (veel) ad-hoc werk en storingen vanwege de al bestaande calamiteitendienst. De lasten voor de formatie worden gecompenseerd door het vervallen van de kosten voor de aannemer.

Verruiming terrassen vergunningverlening	50	0	0	0	0
--	----	---	---	---	---

Om de tijdens Covid-19 verruimde terrassen en horeca onder voorwaarden te kunnen behouden zijn de "Nadere regels terrassen Hilversum 2022" aangepast. Dit maakt het mogelijk om maatwerk te leveren bij het beoordelen van de aanvragen. Deze aanpassing zal naar verwachting leiden tot ongeveer 70 complexe vergunningprocedures, welke niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere begroting/bezetting. Om de verwachte vergunningprocedures en handhavingszaken adequaat te kunnen beoordelen is budget nodig. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een aanmelding van €65.000 in 2025.

Waterschapsbelasting	60	60	60	60	60
----------------------	----	----	----	----	----

Bovenop de inhaalslag van de waterschapsbelasting als gevolg van de achterstanden bij het Waterschap is de belasting door kostenstijgingen ook structureel verhoogd. De kostenstijgingen komen enerzijds door de eerdere ict-problemen waardoor de achterstanden nog steeds niet volledig zijn opgelost. Anderzijds stijgen de kosten door klimaatveranderingen en stijgende lasten voor energie en grondstoffen. De belasting is structureel verhoogd van €60.000 naar €120.000.

Wet Goed Verhuurderschap en Wet Betaalbare Huur	32	57	57	57	57
---	----	----	----	----	----

Ten behoeve van de uitvoering van de Wet Goed Verhuurderschap en Wet Betaalbare Huur is jaarlijks €57.000 extra budget nodig (voor 2025: €32.000). De hoogte van dit bedrag ligt in lijn met de ontvangsten voor deze taak in de decembercirculaire 2022, welke destijds zijn toegevoegd aan de algemene middelen. Met de budgetten wordt de formatie op vergunningverlening en toezicht van Woonwetgeving versterkt.

Wet op de lijkbezorging	100	100	100	100	100
-------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Dit betreft een verhoging van het budget voor lasten gerelateerd aan de uitvoering van de Wet op de lijkbezorging. Voorgaande jaren is hier (structureel) een ontoereikend budget voor geweest. De Wet op de lijkbezorging verplicht de gemeenten tot het regelen van de lijkbeschuwing, begraving of crematie voor mensen die geen aanspraak maken op een uitvaart via een particulier bedrijf of instantie. Het doel van deze wet is het waarborgen dat ieder mens een respectvol afscheid krijgt. De stijging van de lasten heeft o.a. relatie met de (volledige) vestiging van het Tergooi Medisch Centrum in Hilversum.

Beleidsmatige wijzigingen	439	500	395	906	906
----------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Exploitatiebijdrage Ondergrondse Fietsenstalling	0	0	0	511	511
--	---	---	---	-----	-----

De raad heeft op 10 juli 2024 ingestemd met de kosten van het beheer, het onderhoud en de exploitatie van de fietsstalling als onderdeel van het besluit m.b.t. het vrijgave van het krediet voor fietsenstalling Stationsplein. Middels deze aanmelding worden de structurele kosten, conform uw besluit, meerjarig verwerkt in de begroting. Het beheer en onderhoud van deze stalling wordt uitgevoerd door ProRail. De gemeente en ProRail verdelen de kosten in de verhouding 60% - 40%. NS exploiteert de fietsenstalling. De stalling wordt door NS in bemenste vorm geëxploiteerd met het 'eerste 24 uur gratis' principe. Uitgangspunt bij de verdeling van kosten tussen de gemeente en NS is hierbij in de verhouding 2/3 om 1/3.

Formatie bodemtaken	27	105	105	105	105
Voor onder andere de uitvoering van het programma Groen, waaronder Steenbreek dat bijdraagt aan vergroening en infiltratie in Hilversum, is beleid rond diffuus bodemloos noodzakelijk. Eerdere vertraging van Steenbreek was te wijten aan het ontbreken van dit beleid (zie raadsbrief 693406 waar vragen rondom het ontbreken van het bodemloosbeleid zijn beantwoord). Daarnaast is extra capaciteit nodig voor het beheer van (grondwater)verontreinigingen en om de belangen van bodem- en grondwaterkwaliteit te behartigen, zeker met de komst van de Omgevingswet waarbij bodemtaken zijn verschoven van provincie naar de gemeente (middels raadsbrieven 1201024 en 1222592 is aangegeven welke taken dat zijn). Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een bedrag van €35.000 in 2025 en €136.000 voor de jaren daarna					
Formatie watermanagement	27	105	105	105	105
Het borgen van toenemend (klimaatadaptatie)beleid en het opstellen van eisen en maatregelen voor ruimtelijke ontwikkelingen is cruciaal voor een duurzaam riool- en watersysteem. Eisen en richtlijnen volgen onder meer uit gemeentelijk- en waterschapsbeleid en de MRA). Systeemanalyse en monitoring zijn essentieel voor het maken van integrale keuzes. Volgens het GWP 2021-2026 is er beperkte capaciteit, terwijl het aantal projecten toeneemt. Dit tekort kan leiden tot inefficiënties en het missen van kansen om knelpunten en risico's in het watersysteem aan te pakken, wat zelfs desinvesteringen kan veroorzaken. Daarnaast versnelt de klimaatverandering, wat vraagt om versnelling van maatregelen en aanscherping van (bouw)voorwaarden. Bij belangrijke gebiedsprocessen zoals Water Aanvoer en Aanvulling 't Gooi (WAAG), het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Watergebiedsplan Hilversum is onze inzet nodig. De inzet kan momenteel slechts beperkt worden geleverd. Dit leidt tot vertraging, onvoldoende kwaliteit door gebrek aan lokale kennis en is er onvoldoende bewaking van onze belangen in deze externe processen. Daarom wordt voorgesteld om de capaciteit te vergroten in aanloop naar het nieuwe watermanagementplan (wettelijke verplichting), zodat we effectief kunnen bijdragen aan de Opgave Duurzaam. Per saldo gaat het om een bedrag van €35.000 in 2025 en €136.000 voor de jaren daarna.					
Uitvoering geven aan vastgestelde cultuurbeleid	185	185	185	185	185
In april 2023 is het huidige cultuurbeleid vastgesteld. Er zijn veel acties uitgevoerd, maar er staan ook nog veel actiepunten die nog opgepakt moeten worden. Om uitvoering te geven aan verschillende actiepunten in het cultuurbeleid en ter versterking van enkele organisaties wordt voorgesteld een structureel budget van €185.000 toe te voegen aan de cultuurbegroting. Het betreft hier o.a.: een structurele bijdrage voor open035, de verkiezing nieuwe stadsdichter, voortzetten activiteiten Mediastichting, VOG's amateurkunstverenigingen, AK platform, Netwerkbijeenkomsten, meer muziek in de klas, versterken grafisch atelier en globe. Zonder dit aanvullend budget zullen de vastgestelde ambities uit het huidige cultuurbeleid moeten worden bijgesteld, waarbij boven genoemde zaken niet of in mindere mate doorgang kunnen vinden.					
Uitvoering woonagenda (o.a. Hilversumse meent)	200	105	0	0	0
Binnen de woonagenda spelen verschillende onderwerpen waarvoor geen budget beschikbaar is. Om de vastgestelde woonagenda uit te voeren dienen de volgende onderwerpen te worden geadresseerd: Beleid Premantelzorg (€15.000), doorstromingsmaatregelen (€40.000) en beleid cruciale beroepen (€50.000). Per saldo gaat het om een incidenteel budget van €105.000 voor 2026. Daarnaast heeft de raad (5 maart 2025) kennisgenomen van het voornemen om in 2025 voor €200.000 de projectorganisatie goed op te tuigen en een stedenbouwkundig plan voor het centrum van de Hilversumse Meent op te stellen. Het doel van de Woonagenda Hilversumse Meent 2025-2030 is om ervoor te zorgen dat de Hilversumse Meent ook in de toekomst een prettige, leefbare woonomgeving is met betaalbare en kwalitatief goede woningen.					
Financiële ontwikkelingen	510	935	998	904	904
Begraafplaatsen huur	-64	-64	-64	-64	-64
Elk jaar wordt op 1 januari de huurprijs voor de gebouwen van de begraafplaatsen herzien. Dit betreft een kostendekkende huur. De kostprijsdekkende huur is €64.000 hoger vastgesteld op €379.000. De hogere huuropbrengst van € 64.000 wordt in de voorjaarsnota verwerkt.					

Exploitatie panden en gronden	2	2	2	2	2
-------------------------------	---	---	---	---	---

Exploitatie panden en gronden: Door verschuivingen in de te verkopen panden, aangekochte panden en door prijsstijgingen is een bijstelling van de exploitatiebudgetten noodzakelijk van de panden en gronden. Per saldo resulteert dit in een voordeel van €121.825 in 2025 en €114.350 structureel vanaf 2026. Dit voordeel is hoofdzakelijk ontstaan door het onderstaande: 1) Bij de te verkopen panden in 2025 wordt geen of minimaal onderhoud uitgevoerd. De onderhoudsbudgetten kunnen door de verkopen in 2025 verlaagd worden, wat een voordeel oplevert van €11.000. 2) De stijging van de onroerende zaakbelasting (door tarieven en waardeinstijging) loopt de afgelopen 2 jaar uit de pas m.b.t. de begroting. Dit heeft als gevolg dat de begroting voor de onroerende zaakbelasting €77.000 moet worden bijgesteld. 3) In 2024 is de verzekeringsportefeuille aanbesteed. Deze aanbesteding heeft geleid tot een nieuwe jaarpremie. Dit leidt vanaf 2025 tot verlaging van de premies met €113.000. 4) De gemeente Hilversum huurt diverse gebouwen om te voorzien in huisvesting van maatschappelijke organisaties. Het budget voor deze huren dient met €26.000 te worden verhoogd vanwege huurverhogingen. 5) De huuropbrengsten voor de objecten die in het kader van de WVG zijn aangekocht en worden verhuurd leiden tot een stijging van de huuropbrengsten van € 90.000. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €122.000 in 2025 en €114.000 voor de jaren daarna.

Flexwoningen Circusterrein	-53	0	0	0	0
----------------------------	-----	---	---	---	---

Het project flexwoningen op het circusterrein (raadsbesluit 6 maart 2024) vordert gestaag. Volgens de planning van februari 2025 draagt de gemeente in mei 2025 de bouwrijpe grond over aan de corporaties, waarna de gemeente een vergoeding ontvangt voor het gebruik van de grond. De corporaties bouwen en plaatsen de prefab-woningen, met de laatste oplevering gepland voor eind oktober 2026. In het raadsvoorstel kredietaanvraag Flexwonen (6 maart 2024) is opgenomen dat de huuropbrengsten van de gronden voor flexwonen (programmaonderdeel 5.2.1 Beheer gebouwen en gronden) mogelijk kunnen worden ingezet voor de gemeentelijke bijdrage aan het functioneren van de gemeenschappelijke ruimten binnen het project. Vanwege de mix van doelgroepen en de relatief kleine woningen is het essentieel om vanaf de start van het project actief in te zetten op community building. Investeren in een goede leefbaarheid draagt bij aan de woonkwaliteit en het functioneren van het gebied, zowel voor de bewoners als voor Hilversum als geheel. Deze middelen zullen worden aangewend om hier menskracht voor in te zetten, bijvoorbeeld via een buurtwerker van Versa Welzijn. Naar verwachting worden de laatste flexwoningen op het circusterrein in oktober 2026 opgeleverd. Daarom is het beheerbudget voor de openbare ruimte in 2025 niet nodig en kan dit incidenteel vervallen. Over de verwachte planning bent u per collegebrief geïnformeerd. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €93.000 in 2025, €65.000 in 2026 en vanaf 2027 van €15.000.

Meerjaren Onderhouds Planning vastgoed	128	128	128	128	128
--	-----	-----	-----	-----	-----

Op 11 december 2024 is het nieuwe onderhoudsplan voor het gemeentelijk vastgoed en de buitensportaccommodaties (MOP) vastgesteld. Bij de jaarrekening 2024 is het onderhoud voor de periode 2025-2034 doorgerekend. Het gevolg is een structurele verhoging van de dotatie aan de onderhoudsvoorziening met €222.000. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard door het volgende: 1) De prijsindex voor het onderhoud over 2024 kwam uit op 5,1%, waardoor een bijstelling van 2,1% noodzakelijk is. De bijstelling bedraagt € 64.000. 2) De kosten voor planperiode 2024-2033 (bij de actualisatie van het MOP) kwamen destijds uit op € 36,5 miljoen. Voor de dotatie aan de voorzieningen in de tienjaarsperiode (2025-2034) bedraagt de omvang van het geplande onderhoud € 37,7 miljoen. Over 10 jaar betekent dit een toevoeging aan de voorziening van € 1,2 miljoen. Dit betekent over de periode 2025-2034 een gemiddelde stijging van € 120.000 per jaar. 3) Daarnaast zijn in 2024 calamiteiten uit de voorzieningen onderhoud gefinancierd waaronder de vloer van de koffiekamer (collegebrief 8 april 2024) en de lekkage vanwege het hoge grondwaterpeil bij de sporthal/zwembad Jan van der Heijdenstraat. De bijstelling bedraagt € 38.000. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een structureel budget van €222.000

Orchideestraat 10	-480	0	0	0	0
-------------------	------	---	---	---	---

Op 1 oktober 2024 heeft het college besloten om het perceel aan de Orchideestraat te verkopen aan woningbouwvereniging "Gooi en omstreken". Om het monumentale pand aan de Orchideestraat 10 te herstellen en het terrein op nieuw in te richten is een bedrag van € 480.000 benodigd. Overeenkomstig het collegebesluit wordt het benodigde budget bij de voorjaarsnota 2025 aangevraagd. Dit bedrag wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve stedelijke ontwikkeling. Hierover is de raad geïnformeerd in raadsinformatiebrief 2024-59.

Prijsindexatie onderhoudsbestekken	744	744	744	744	744
------------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

De raad heeft op 14 juni 2023 de beheerplannen voor de openbare ruimte vastgesteld en deze vormen de basis voor het uit te voeren onderhoud. Bij het opstellen van de beheerplannen is gerekend met het prijspeil 2022. De beheerplannen zijn vastgesteld in 2023, waarbij de middelen vanaf 2024 beschikbaar zijn gekomen. Het onderhoud van de buitenruimte wordt via contracten door marktpartijen uitgevoerd waar prijsindexering van toepassing is. Voor het groen en verzorgend onderhoud, het civieltechnisch onderhoud, gladheidbestrijding, sluisbediening en rioleringsonderhoud resulteert de prijsindexatie in een structureel nadeel van €774.000. Wanneer deze middelen niet worden toegekend, boeten we in op de kwaliteit en/of neemt de onderhoudsachterstand toe.

Reinigen kolken	55	55	55	55	55
-----------------	----	----	----	----	----

Bij de nieuwe aanbesteding kolkenreiniging 2024-2027 is er een hogere inschrijving ingediend. De meerkosten bedragen €55.000,- per jaar. Dit bedrag wordt gedekt door de rioolheffing.

Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed	70	70	58	39	39
--	----	----	----	----	----

Op 14 mei 2025 is de "Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed" door de raad vastgesteld. In de financiële paragraaf is de stelpost Rendabele verduurzaming uit het coalitieakkoord 2022-2026 ingezet als dekking voor de lasten als gevolg van het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Deze stelpost van €50.000 wordt met de routekaart ingevuld en kan daarom vervallen. In de begroting is ook een stelpost van €70.000 opgenomen voor de nog te realiseren opbrengsten in verband met het krediet van het verduurzamen uit 2019. Ook deze stelpost is betrokken bij het raadsvoorstel van de routekaart voor de verduurzaming en komt daarmee te vervallen. Door de verduurzaming van het vastgoed worden de energielasten van de gemeente of huurder lager. Wanneer de huurder lagere energielasten heeft, zal met de huurder een vergoeding voor de verduurzaming worden overeengekomen. De verduurzaming leidt daarmee tot een stijging van de baten of een verlaging van de lasten die oplopen tot een besparing structureel van € 327.000 in 2031. Dit wordt vanaf 2027 in de begroting verwerkt. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €20.000 in 2025 en 2026. En voordelen voor de jaren daarna: €44.000 in 2027, €151.000 in 2028 en €235.000 in 2029.

SPUK Sport 2025	-347	0	0	0	0
-----------------	------	---	---	---	---

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de BTW die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport. In 2025 verwachten we € 347.000 te ontvangen.

Verkoop panden en gronden	455	0	0	0	0
---------------------------	-----	---	---	---	---

In de programmabegroting 2025 was een verkoopopbrengst voor panden en gronden van €4.390.000 begroot. Door een aantal doorgeschoven verkopen in 2024 naar 2025 verwachten we dat verkoopopbrengst in 2025 €1.576.000 hoger zal uitvallen. De te verkopen panden en gronden kunnen nog een boekwaarde hebben. Op het moment dat objecten worden verkocht dan moet de resterende boekwaarde in een keer worden afgeboekt. In 2025 is de verwachting dat een bedrag van €1.104.000 aan boekwaarde afgeboekt moet worden. Doordat in 2025 meer objecten worden verkocht, nemen verkoop- en advieskosten (zoals taxatiekosten en makelaarscourtage) toe. De te verwachten kosten zijn in 2025 €17.000 hoger dan begroot. Per saldo verwachten we een hogere opbrengst van €455.000, die aan de reserve stedelijk ontwikkeling zal worden toegevoegd. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.

Verplaatsing van De Kwekerij	0	0	75	0	0
------------------------------	---	---	----	---	---

Op het Oosterspoorplein staat "De Kwekerij". Als het Oosterspoorplein in het kader van Bruisend Hart verder ontwikkeld gaat worden zal De Kwekerij verplaatst of gesloopt moeten worden.

Gebaseerd op sloop zijn dan de verwachte kosten geschat op € 75.000 en gebaseerd op de kosten van de eerdere verplaatsing van de Centrumzijde van het station naar het Oosterspoorplein.

Herschikkingen	-121	-121	-121	-121	-121
Neutrale wijziging Gegevensbeheer	-30	-30	-30	-30	-30
Deze wijziging betreft een budgettaire verschuiving van een budget met betrekking tot gegevensbeheer. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.					
Neutrale wijziging Geuzenwegweg 84	-91	-91	-91	-91	-91
Vanwege de functie van het pand op de Geuzenweg 84 is het logischer om het onderhoudsbedrag te begroten onder buurt, wijk- en jongerencentra dan onder culturele huisvesting. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een neutrale wijziging.					
Totaal financiële ontwikkelingen	1.972	2.875	2.369	2.774	2.354

4.1.2 Zorg

In deze paragraaf worden de aanmeldingen per programma in detail toegelicht. Een aantal aanmeldingen hebben betrekking op meerdere programma's. Desbetreffende aanmeldingen worden dan bij meerdere programma's toegelicht.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Financiële ontwikkelingen voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	1.048	6.118	4.607	3.884	3.494
Beleidsmatige wijzigingen	75	0	0	0	0
Financiële ontwikkelingen	163	163	161	153	148
Herschikkingen	76	76	76	76	76
Totaal financiële ontwikkelingen	1.363	6.357	4.844	4.113	3.719

Toelichting financiële ontwikkelingen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Autonome ontwikkelingen	1.048	6.118	4.607	3.884	3.494
Herziene raming kapitaallasten	-329	790	494	394	291
De kapitaallasten zijn geactualiseerd. In deze actualisatie is rekening gehouden met de in 2024 afgesloten investeringsprojecten en de aanpassing van de afschrijvingstermijn van 40 naar 50 jaar. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €724.000 in 2025, €1.825.000 in 2026, €1.438.000 in 2027, €2.078.000 in 2028 en €2.362.000 in 2029					
Neutrale wijziging: Uitstel inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo	0	1.100	0	0	0
De inkomensafhankelijke eigen bijdrage die per 1 januari 2026 van kracht zou worden is met een jaar uitgesteld. Dit houdt in dat in programma 2 de eigen bijdrage lager gaat uitvallen, dit wordt gecompenseerd door een hogere algemene uitkering die in programma 5 wordt ontvangen. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.					
Neutrale wijziging RPA toepassing	-15	-15	-15	-15	-15
In 2024 is een start gemaakt met de implementatie van een drietal RPA (Robotic process automation) toepassingen in het Sociaal Domein. RPA-technologie maakt het mogelijk om routinematige werkzaamheden te automatiseren door gebruik te maken van een virtuele robot. De budgetten worden middels deze wijziging enkel verschoven. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een neutrale wijziging.					

Onderwijshuisvesting	-528	178	10	-331	-427
----------------------	------	-----	----	------	------

Op 3 december 2024 heeft het college de Voortgangsrapportage Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 ("IHP") vastgesteld en de Raad hierover met RIB 2024-84 geïnformeerd. Ook is besloten de financiële consequenties te verwerken in de voorjaarsnota 2025. De voortgang van het IHP wordt zorgvuldig gemonitord. In 2025 zal eveneens bijsturing plaatsvinden met mogelijk financiële consequenties. Daarover zal voor de begroting een raadsinformatiebrief worden gedeeld én besluitvorming omtrent de Voortgangsrapportage IHP 2025 zal in december aan de raad worden voorgelegd. Daarnaast dienen door de gestegen kosten een aantal Onderwijshuisvestingbudgetten geïndexeerd te worden:

- 1) Conform het Raadsbesluit IHP worden de (ver)bouwkosten van scholen geïndexeerd met de BDB-index. Voor 2026 is dit 3,1%.
- 2) De kosten voor tijdelijke huisvesting zijn geïndexeerd met de BDB-index (3,1%).
- 3) Scholen ontvangen vergoedingen voor eerste inrichting en bewegingsonderwijs. De tarieven zijn conform de opgave van de VNG geïndexeerd. Daarnaast is er door vertraging in de uitvoering van het IHP ook vertraging in het toekennen van de eerste inrichting aan de scholen, wat zorgt voor een kosten verschuiving van 2025 naar 2026, 2027 en 2028.

Ontwikkeling Jeugd	2.025	3.135	3.105	3.105	3.105
--------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Met de collegebrief "aankondiging geprognosticeerde tekorten geïndiceerde jeugdzorg 2025" is de raads reeds geïnformeerd over het verwachte tekort van €2.025.000 voor 2025. Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door een autonome prijsindexatie van €1.225.000 (van begroot 3% naar gemiddeld 7,5%) en anderzijds door een groei van € 800.000 aan kosten voor jeugdhulp. Voor de jaren 2026 en verder is het nadeel €3.135.000 omdat voor 2026 wederom een groei wordt verwacht in aantallen en prijs.

Ontwikkeling WMO	-227	321	321	21	-179
------------------	------	-----	-----	----	------

In 2026 wordt de autonome ontwikkeling voor de indexatie van de tarieven op 3% geschat. Deze indexatie geldt met name voor de hulp bij het huishouden en voor begeleiding en verzorging. Deze stijging bedraagt € 595.000. Binnen deze mutatie worden budgetten herschikt. De ingeslagen weg van de eindejaarsrapportage wordt hiermee gevolgd en structureel verwerkt. Het sturen op een goede en juiste indicatie vergt meer tijd en leidt tot hogere personeelskosten. Het neveneffect van de hogere personeelskosten is dat de kosten voor zorg aan de inwoners dalen. Door de inzet op kwalitatief goede en juiste indicaties voor inwoners dalen de kosten voor Wmo. Daarnaast zijn in het afgelopen jaar nieuwe contracten afgesloten voor hulpmiddelen (o.a. rolstoelen en tilliften). In de nieuwe contracten zijn de aanschafkosten lager en de onderhoudskosten hoger. Door het instellen van buurtteams wordt een daling zichtbaar op de begeleiding en verzorging binnen de WMO. Om deze beweging te continueren wordt een deel van het budget toegevoegd aan de subsidie voor de buurtteams en worden de kosten voor begeleiding en verzorging afgeraamd. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €595.000 in 2026, €595.000 in 2027, €295.000 in 2028 en €95.000 in 2029.

Ontwikkelingen energielasten	-11	0	0	0	0
------------------------------	-----	---	---	---	---

Op basis van de realisatiecijfers over 2024 kan de begroting van de energielasten voor 2025 met €160.000 naar beneden worden bijgesteld. De energiemarkt blijft in beweging, en ontwikkelingen op het gebied van prijsstijgingen en -dalingen zijn onzeker. De budgetten 2024 en 2025 zijn eerder incidenteel opgehoogd. Zodra meer belend zal ook gekeken worden naar de meerjarige energie budgetten na 2026. Daarnaast wordt voorgesteld een energiecoördinator aan te stellen. Deze functie draagt bij aan het waarborgen van een duurzaam energiebeheer binnen de gemeente Hilversum, met als doel energie zo efficiënt mogelijk in te zetten, kosten beheersbaar te houden en gerichte besparingen te realiseren. Met deze besparingen zal de energiecoördinator zichzelf terugverdienen, derhalve is deze formatieplek budgetneutraal verwerkt in de begroting. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €160.000 in 2025.

Regio Gooi en Vechtstreek	76	529	610	628	637
---------------------------	----	-----	-----	-----	-----

De kaderbrief van de regio Gooi en Vechtstreek is doorgerekend. De presenteerde cijfers zijn exclusief de GAD. Vooralsnog wordt verwacht dat de GAD middelen neutraal (middels de woonlasten) verwerkt kunnen worden. De kaderbrief houdt rekening met de loonontwikkeling van 2026 en verder. De CAO wordt echter ook voor 2025 aangepast. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €400.000 in 2025, €1.110.000 in 2026, €1.200.000 in 2027, €1.225.000 in 2028 en €1.250.000 in 2029.

September- en decembercirculaire 2024	57	80	82	82	82
---------------------------------------	----	----	----	----	----

De Raad is op de hoogte gesteld van de verwerking van de septembercirculaire 2024 en de decembercirculaire via respectievelijk raadsinformatiebrief 2024-61, 2024-68 en 2025-7. De extra middelen die voortvloeien uit de september- en decembercirculaire worden als baten geboekt in programma 5. De effecten voor de uitgavenkant zijn verwerkt op de diverse programma's.

Beleidsmatige wijzigingen	75	0	0	0	0
----------------------------------	-----------	----------	----------	----------	----------

Neutrale wijziging Bouwdepot	75	0	0	0	0
------------------------------	----	---	---	---	---

Op 5 maart 2025 is het Raadsvoorstel Bouwdepot in Hilversum vastgesteld door de Raad. Overeenkomstig het raadsbesluit wordt de dekking in de voorjaarsnota verwerkt. De dekking wordt voor €142.000 verkregen uit de Wmo, voor €50.000 uit jeugd en voor €75.000 uit de reserve ESF. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een neutrale wijziging.

Financiële ontwikkelingen	163	163	161	153	148
----------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Exploitatie panden en gronden	-6	-6	-6	-6	-6
-------------------------------	----	----	----	----	----

Exploitatie panden en gronden: Door verschuivingen in de te verkopen panden, aangekochte panden en door prijsstijgingen is een bijstelling van de exploitatiebudgetten noodzakelijk van de panden en gronden. Per saldo resulteert dit in een voordeel van €121.825 in 2025 en €114.350 structureel vanaf 2026. Dit voordeel is hoofdzakelijk ontstaan door het onderstaande: 1) Bij de te verkopen panden in 2025 wordt geen of minimaal onderhoud uitgevoerd. De onderhoudsbudgetten kunnen door de verkopen in 2025 verlaagd worden, wat een voordeel oplevert van €11.000. 2) De stijging van de onroerende zaakbelasting (door tarieven en waarde­stijging) loopt de afgelopen 2 jaar uit de pas m.b.t. de begroting. Dit heeft als gevolg dat de begroting voor de onroerende zaakbelasting €77.000 moet worden bijgesteld. 3) In 2024 is de verzekeringsportefeuille aanbesteed. Deze aanbesteding heeft geleid tot een nieuwe jaarpremie. Dit leidt vanaf 2025 tot verlaging van de premies met €113.000. 4) De gemeente Hilversum huurt diverse gebouwen om te voorzien in huisvesting van maatschappelijke organisaties. Het budget voor deze huren dient met €26.000 te worden verhoogd vanwege huurverhogingen. 5) De huuropbrengsten voor de objecten die in het kader van de WVG zijn aangekocht en worden verhuurd leiden tot een stijging van de huuropbrengsten van € 90.000. Deze aanmelding raakt meerdere programma’s. Per saldo gaat het om een voordeel van €122.000 in 2025 en €114.000 voor de jaren daarna.

Flexwoningen Circusterrein	0	0	50	50	50
----------------------------	---	---	----	----	----

Het project flexwoningen op het circusterrein (raadsbesluit 6 maart 2024) vordert gestaag. Volgens de planning van februari 2025 draagt de gemeente in mei 2025 de bouwrijpe grond over aan de corporaties, waarna de gemeente een vergoeding ontvangt voor het gebruik van de grond. De corporaties bouwen en plaatsen de prefab-woningen, met de laatste oplevering gepland voor eind oktober 2026. In het raadsvoorstel kredietaanvraag Flexwonen (6 maart 2024) is opgenomen dat de huuropbrengsten van de gronden voor flexwonen (programmaonderdeel 5.2.1 Beheer gebouwen en gronden) mogelijk kunnen worden ingezet voor de gemeentelijke bijdrage aan het functioneren van de gemeenschappelijke ruimten binnen het project. Vanwege de mix van doelgroepen en de relatief kleine woningen is het essentieel om vanaf de start van het project actief in te zetten op community building. Investeren in een goede leefbaarheid draagt bij aan de woonkwaliteit en het functioneren van het gebied, zowel voor de bewoners als voor Hilversum als geheel. Deze middelen zullen worden angewend om hier menskracht voor in te zetten, bijvoorbeeld via een buurtwerker van Versa Welzijn. Naar verwachting worden de laatste flexwoningen op het circusterrein in oktober 2026 opgeleverd. Daarom is het beheerbudget voor de openbare ruimte in 2025 niet nodig en kan dit incidenteel vervallen. Over de verwachte planning bent u per collegebrief geïnformeerd. Deze aanmelding raakt meerdere programma’s. Per saldo gaat het om een voordeel van €93.000 in 2025, €65.000 in 2026 en vanaf 2027 van €15.000.

Meerjaren Onderhouds Planning vastgoed	169	169	169	169	169
--	-----	-----	-----	-----	-----

Op 11 december 2024 is het nieuwe onderhoudsplan voor het gemeentelijk vastgoed en de buitensportaccommodaties (MOP) vastgesteld. Bij de jaarrekening 2024 is het onderhoud voor de periode 2025-2034 doorgerekend. Het gevolg is een structurele verhoging van de dotatie aan de onderhoudsvoorziening met €222.000. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard door het volgende:

1) De prijsindex voor het onderhoud over 2024 kwam uit op 5,1%, waardoor een bijstelling van 2,1% noodzakelijk is. De bijstelling bedraagt € 64.000. 2) De kosten voor planperiode 2024-2033 (bij de actualisatie van het MOP) kwamen destijds uit op € 36,5 miljoen. Voor de dotatie aan de voorzieningen in de tienjaarsperiode (2025-2034) bedraagt de omvang van het geplande onderhoud € 37,7 miljoen. Over 10 jaar betekent dit een toevoeging aan de voorziening van € 1,2 miljoen. Dit betekent over de periode 2025-2034 een gemiddelde stijging van € 120.000 per jaar. 3) Daarnaast zijn in 2024 calamiteiten uit de voorzieningen onderhoud gefinancierd waaronder de vloer van de koffiekamer (collegebrief 8 april 2024) en de lekkage vanwege het hoge grondwaterpeil bij de sporthal/zwembad Jan van der Heijdenstraat. De bijstelling bedraagt € 38.000. Deze aanmelding raakt meerdere programma’s. Per saldo gaat het om een structureel budget van €222.000

Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed	0	0	-52	-60	-65
--	---	---	-----	-----	-----

Op 14 mei 2025 is de "Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed" door de raad vastgesteld. In de financiële paragraaf is de stelpost Rendabele verduurzaming uit het coalitieakkoord 2022-2026 ingezet als dekking voor de lasten als gevolg van het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Deze stelpost van €50.000 wordt met de routekaart ingevuld en kan daarom vervallen. In de begroting is ook een stelpost van €70.000 opgenomen voor de nog te realiseren opbrengsten in verband met het krediet van het verduurzamen uit 2019. Ook deze stelpost is betrokken bij het raadsvoorstel van de routekaart voor de verduurzaming en komt daarmee te vervallen. Door de verduurzaming van het vastgoed worden de energielasten van de gemeente of huurder lager. Wanneer de huurder lagere energielasten heeft, zal met de huurder een vergoeding voor de verduurzaming worden overeengekomen. De verduurzaming leidt daarmee tot een stijging van de baten of een verlaging van de lasten die oplopen tot een besparing structureel van € 327.000 in 2031. Dit wordt vanaf 2027 in de begroting verwerkt. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €20.000 in 2025 en 2026. En voordelen voor de jaren daarna: €44.000 in 2027, €151.000 in 2028 en €235.000 in 2029.

Herschikkingen	76	76	76	76	76
-----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Neutrale wijziging Geuzenwegweg 84	91	91	91	91	91
------------------------------------	----	----	----	----	----

Vanwege de functie van het pand op de Geuzenweg 84 is het logischer om het onderhoudsbedrag te begroten onder buurt, wijk- en jongerencentra dan onder culturele huisvesting. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een neutrale wijziging.

Neutrale wijziging van Samenleving naar Projecten	-15	-15	-15	-15	-15
---	-----	-----	-----	-----	-----

Deze wijziging betreft een budgettaire verschuiving van een projectleider buurtinitiatieven. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.

Totaal financiële ontwikkelingen	1.363	6.357	4.844	4.113	3.719
---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

4.1.3 Werken

In deze paragraaf worden de aanmeldingen per programma in detail toegelicht. Een aantal aanmeldingen hebben betrekking op meerdere programma's. Desbetreffende aanmeldingen worden dan bij meerdere programma's toegelicht.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Financiële ontwikkelingen voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	74	167	316	319	340
Beleidsmatige wijzigingen	180	275	275	205	205
Financiële ontwikkelingen	361	241	232	241	120
Totaal financiële ontwikkelingen,	615	683	823	765	665

Toelichting financiële ontwikkelingen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Autonome ontwikkelingen	74	167	316	319	340
Herziene raming kapitaallasten	1	0	-1	0	-1
De kapitaallasten zijn geactualiseerd. In deze actualisatie is rekening gehouden met de in 2024 afgesloten investeringsprojecten en de aanpassing van de afschrijvingstermijn van 40 naar 50 jaar. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €724.000 in 2025, €1.825.000 in 2026, €1.438.000 in 2027, €2.078.000 in 2028 en €2.362.000 in 2029					
Neutrale wijziging RPA toepassing	-30	-30	-30	-30	-30
In 2024 is een start gemaakt met de implementatie van een drietal RPA (Robotic process automation) toepassingen in het Sociaal Domein. RPA-technologie maakt het mogelijk om routinematige werkzaamheden te automatiseren door gebruik te maken van een virtuele robot. De budgetten worden middels deze wijziging enkel verschoven. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een neutrale wijziging.					
Regio Gooi en Vechtstreek	0	20	22	23	23
De kaderbrief van de regio Gooi en Vechtstreek is doorgerekend. De presenteerde cijfers zijn exclusief de GAD. Vooral nog wordt verwacht dat de GAD middelen neutraal (middels de woonlasten) verwerkt kunnen worden. De kaderbrief houdt rekening met de loonontwikkeling van 2026 en verder. De CAO wordt echter ook voor 2025 aangepast. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €400.000 in 2025, €1.110.000 in 2026, €1.200.000 in 2027, €1.225.000 in 2028 en €1.250.000 in 2029.					
September- en decembercirculaire 2024	103	57	55	56	78
De Raad is op de hoogte gesteld van de verwerking van de septembercirculaire 2024 en de decembercirculaire via respectievelijk raadsinformatiebrief 2024-61, 2024-68 en 2025-7. De extra middelen die voortvloeien uit de september- en decembercirculaire worden als baten geboekt in programma 5. De effecten voor de uitgavenkant zijn verwerkt op de diverse programma's.					
VerSaaSing	0	120	270	270	270
Suite4sociaaldomein wordt 2025-2027 uitgebreid met regieapplicatie en e-diensten t.b.v. visie sociaal domein. Vanaf 2026 zullen kosten voor schuldhulpverlening stijgen door overgang naar SaaS en in 2027 zal ook de suite overgaan naar SaaS. Hilversum zal met alle applicaties overgaan op SaaS omdat veel leveranciers alleen nog SaaS aanbieden en er alleen kosten bespaard kunnen worden als alles in SaaS staat. VerSaas-ing brengt deels een kostenverhoging met zich mee, deels bespaart dit kosten. De kosten besparing is opgenomen aanmelding 'Besparing op Oracle a.g.v. volledige verSaaSing'.					

Beleidsmatige wijzigingen	180	275	275	205	205
Indexering minimaregelingen	180	180	180	180	180
Op 13 november 2024 is motie M24-151 aangenomen. Deze motie schrijft voor om de minimaregelingen, de kindregelingen en Sociale activering, te indexeren met respectievelijk 21% en 8%.					
Deze indexering vraagt om een structurele budget van € 180.000.					
Neutrale wijziging Bouwdepot	-75	0	0	0	0
Op 5 maart 2025 is het Raadsvoorstel Bouwdepot in Hilversum vastgesteld door de Raad. Overeenkomstig het raadsbesluit wordt de dekking in de voorjaarsnota verwerkt. De dekking wordt voor €142.000 verkregen uit de Wmo, voor €50.000 uit jeugd en voor €75.000 uit de reserve ESF. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een neutrale wijziging.					
Versterking economische sector	75	95	95	25	25
Voor een wendbare en toekomstbestendige mediasector is het noodzakelijk dat er een stevig start up en scale up programma wordt ontwikkeld. Daarnaast versterken we het netwerk van mediabedrijven in Hilversum breed en in de bovenregionale samenwerking, o.a. via de ROM Utrecht Region binnen het New Digital Society netwerk en MCNL. Ook wordt budget opgenomen voor de landelijke City Deal Dynamische Binnensteden					
Financiële ontwikkelingen	361	241	232	241	120
Gebiedsagenda bedrijventerreinen Zuidwest	301	121	112	121	0
Op 18 december 2024 heeft de raad Gebiedsagenda bedrijventerreinen Zuidwest vastgesteld.					
Voor de Uitvoeringsagenda bij de gebiedsagenda is naast een drietal investeringen (Parkeerplaatsen Nieuwe Havenweg, Herinrichting Franciscusweg en Herinrichting 1e Loswal) een aantal maatregelen onderzoeken en pilots waarvan de exploitatiekosten aangemeld worden bij Voorjaarsnota 2025 voor de komende vier jaar. Een groot deel hiervan kan binnen de bestaande budgetten worden gedekt (bijvoorbeeld dekking uit Uitvoeringsprogramma Groen), maar dat geldt niet voor diverse andere onderwerpen die genoemd zijn in de Uitvoeringsagenda. De aanstelling van een transformatiemanager maakt onderdeel uit van de totale aanmelding over de periode 2025 – 2028.					
In de Uitvoeringsagenda bij het raadsvoorstel is een volledig overzicht van de geplande activiteiten in de periode 2025-2028 te vinden. De benodigde middelen voor deze activiteiten zijn geraamd op € 665.000 voor de periode 2025 t/m 2028					
Lobby ruimtelijk en economisch domein	60	120	120	120	120
Structureel inregelen van lobby-activiteiten om de lijnen met Den Haag en met de provincie te borgen en daarmee de kans op succesvolle lobby (ism andere spelers) en cofinanciering te versterken. Hilversum Mediastad als een van de dragers van de boodschap.					
Totaal financiële ontwikkelingen	615	683	823	765	665

4.1.4 Bestuur

In deze paragraaf worden de aanmeldingen per programma in detail toegelicht. Een aantal aanmeldingen hebben betrekking op meerdere programma's. Desbetreffende aanmeldingen worden dan bij meerdere programma's toegelicht.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Financiële ontwikkelingen voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	4.291	7.341	7.916	7.797	7.788
Beleidsmatige wijzigingen	126	87	87	87	87
Financiële ontwikkelingen	-48	-199	-199	-279	-351
Herschikkingen	15	15	15	15	15
Totaal financiële ontwikkelingen,	4.384	7.244	7.819	7.620	7.539

Toelichting financiële ontwikkelingen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Autonome ontwikkelingen	4.291	7.341	7.916	7.797	7.788
Bellen via Teams en E-herkenning (oa Formatie)	77	125	125	125	125
Het applicatielandschap wordt steeds robuuster en 'zwaarder'. Technisch en functioneel applicatiebeheer worden daarmee ook belangrijker. Op gebied van functioneel beheer voor 'Bellen met Teams' is een onderbezetting ontstaan. Beperkte uitbreiding van de formatie voor regie is aangevraagd, zodat nieuwe ontwikkelingen opgepakt kunnen worden (denk aan AI, Power apps, uitfasen andere applicaties door in gebruik nemen MS-producten, enz.). Verder betreft dit het uitvoeren van beheertaken en de ondersteuning van de sociale interactie binnen de organisatie rondom telefonie en telefonische bereikbaarheid. Ook wordt steeds meer overheidsinformatie beschikbaar gesteld waar een E-herkenning voor nodig is, waardoor de vraag naar E-herkenning is gestegen.					
CAO ontwikkeling	1.600	4.100	4.600	4.600	4.600
De VNG, de WSGO, FNV Overheid, CNV overheid en CMHF hebben op 17 april 2025 een eindresultaat voor de Cao Gemeenten en de Cao SGO (Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties) bereikt. Het bestuur van de VNG en de besturen van de vakbonden zullen - na de ledenraadpleging – dit akkoord naar verwachting op 6 juni 2025 bekrachtigen en daarmee is de cao 2025 -2027 definitief. Overeenkomstig de nieuwe CAO zullen de lonen over 2 jaar met 6,7% stijgen. De nieuwe CAO loopt tot 31 maart 2027. Het financiële effect van de nieuwe CAO loopt op naar €6.000.000 vanaf 2027 en verder. Omdat de CAO doorloopt in 2027 wordt €1.400.000 ingezet vanuit de stelpost autonome- en nominale ontwikkelingen voor desbetreffend jaar.					
Communicatie middelen	65	65	65	65	65
Afgelopen jaren zien we hogere communicatiekosten met bijbehorende overschrijding op het communicatiebudget. Dit heeft een aantal oorzaken. De vraag om professioneel beeldmateriaal – zowel foto als video – neemt toe. Als mediastad zijn we ook verplicht die professionaliteit en kwaliteit te bieden. De tarieven voor noodzakelijke software (monitoring, digitale nieuwsbrieven en perssysteem nemen fors toe. En de wereldwijde ontwikkelingen rondom socialmediaplatforms - ethische vraagstukken en beveiligingsmaatregelen – vragen om investeringen in nieuwe platforms en kanalen. Daarnaast is meer inzet nodig op lastig te bereiken doelgroepen zoals jongeren en laaggeletterden. Deze aanvraag van € 65.000 moet deze verwachte kosten opvangen vanaf 2025.					
ESRI licenties	55	55	55	55	55
Betreft licentiekosten noodzakelijk voor Datagedreven Sturen (DGS). Deze licentiekosten zijn nog niet financieel gedekt. De contractonderhandeling in 2024 heeft een kostenbesparing opgeleverd, maar er is nog een aanvullend bedrag nodig om de licentiekosten te dekken. Vorig jaar waren de exacte kosten nog onduidelijk, daarom is toen uitgegaan van een laag basisbedrag in afwachting op de contractonderhandelingen.					

Formatie Beheer en Onderhoud	57	57	57	57	57
De gemeentelijk organisatie, waar Beheer en Onderhoud onderdeel van uitmaakt, is in ontwikkeling. Een aantal voorbeelden zijn het bouwproces van Voorbereiding en Uitvoering, maar denk ook aan organisatie-brede ontwikkelingen zoals Stedelijk Programmeren en het werken aan Gebiedsagenda's. Beheer en Onderhoud wordt naast haar kerntaken ook steeds meer betrokken bij andere taken, denk aan een adviserende rol bij beleidsopdrachten en projecten (bijvoorbeeld Programma Groen), inwonersparticipatie en buurtinitiatieven etc. De basis van Beheer en Onderhoud (beheren) verandert steeds meer naar beheren en adviseren. Binnen Beheer en Onderhoud is onvoldoende capaciteit om aan de toenemende vraag naar de adviesrol te kunnen voldoen. Daardoor wordt Beheer en Onderhoud een beperkende factor bij beleidsopdrachten, projecten en regulier werk. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden is structureel tactisch/strategische capaciteitsuitbreiding noodzakelijk binnen het beheerteam met 2 fte. Concreet zullen deze medewerkers vanuit het beheer en onderhoud gaan adviseren in projecten en ontwikkelingen zoals de gebiedsagenda's, stedelijk programmeren en het opstellen van handboeken.					
Formatie beheer en onderhoud installaties	7	29	29	29	29
Wet- en regelgeving en marktontwikkelingen zijn op grote schaal continu onderhevig aan wijzigingen. Deze wijzigingen hebben veel impact op de wijze van beheer en onderhoud van elektrotechnische installaties. De huidige capaciteit voorziet niet in het bijhouden van deze verplichte wijzigingen in beheer- en onderhoudsplannen. Daarnaast vragen de (advies-) vraagstukken vanuit de organisatie en bij (gebieds-) ontwikkelingen steeds meer capaciteit van het team. Om deze taken structureel en voldoende kwalitatief te kunnen uitvoeren is extra formatieruimte noodzakelijk. Het niet toekennen van deze formatie kan leiden tot het niet meer kunnen voldoen aan wet- en regelgeving en het niet kunnen leveren van gedegen advies bij ontwikkelingen.					
Formatie financiële administratie	40	80	80	0	0
In de periode 2020-2024 is het aantal inkomende facturen met 60% toegenomen, met als resultaat een toegenomen werkdruk en risico op te laat betalen. Tegelijkertijd zien we dat het aandeel e-facturen op het totaal aantal factureren tussen 2021-2024 stabiel is gebleven rond de 17%. Een tijdelijke uitbreiding van de formatie met 1FTE is noodzakelijk om zowel de toename aan inkomende facturen te verwerken als capaciteit te bieden om het aandeel e-facturen richting de toekomst te laten stijgen. In 2027 zal een evaluatie plaatsvinden om te beoordelen of de tijdelijke uitbreiding voortgezet dient te worden.					
Herziene raming kapitaallasten	724	730	747	783	760
De kapitaallasten zijn geactualiseerd. In deze actualisatie is rekening gehouden met de in 2024 afgesloten investeringsprojecten en de aanpassing van de afschrijvingstermijn van 40 naar 50 jaar. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €724.000 in 2025, €1.825.000 in 2026, €1.438.000 in 2027, €2.078.000 in 2028 en €2.362.000 in 2029					
Indexaties 2025 facilitaire contracten	135	135	135	135	135
Een aantal leveranciers van team Facilitair en Huisvesting hebben indexaties aangeleverd in oktober 2024 voor het jaar 2025. Deze indexaties zijn verwerkt in een totaaloverzicht en het bedrag van €135.000 is het totaalbedrag aan indexaties voor 2025.					
Indexering hardware en software (excl. Microsoft, Citrix en VMWare)	153	153	153	153	153
Jaarlijks worden door de toeleveranciers van hardware en software de contracten geïndexeerd. Daarnaast is in 2024 het contract voor het onderhoud aan de technische installaties opnieuw aanbesteed. Het nieuw gegunde contract is op jaarbasis € 45.000 duurder dan het oude contract. We krijgen hiervoor extra dienstverlening. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een structureel nadeel van €160.000.					
KCC Teams bellen plus infrastructuur	0	60	60	60	60
De (SaaS) KCC-applicatie en de Teams Telefonie omgeving worden medio 2025 in gebruik genomen. Voor de instandhouding van de huidige centrale en de exploitatie van de telefonie infrastructuur (telefoonlijnen, nummers en dienstverlening) is dit budget nodig. Voor de instandhouding van de huidige centrale wordt dit budget overgezet van ICT naar BIO.					

Licentiekosten Microsoft, Citrix en VMWare	290	290	290	290	290
Bedrijven zoals Microsoft, Citrix en VMWare hebben hun licentiekosten verhoogd na het aflopen van de driejarige contracten met deze leveranciers. De delta is minder groot door het opnieuw vastleggen van de nieuwe prijzen in een driejarig contact. Daarnaast levert het werken met Microsoft een besparing op omdat er veel beter vanuit verschillende locaties gewerkt kan worden. De komende tijd houden we nieuwe ontwikkelingen in de gaten en zullen we beoordelen of een andere manier van werken of andere partijen een optie zijn.					
Licenties ten behoeve van uitbreiding medewerkers	110	25	0	0	0
De afgelopen drie maanden (2025) laten een stijging zien van het aantal medewerkers. De verwachte stijging voor 2025 is 30 medewerkers. Middelen zijn voor uitbreiding van licenties en middelen (devices). Daarnaast dienen er servers uitgebreid te worden, die noodzakelijk zijn om nieuwe medewerkers een virtuele werkplek aan te bieden. De incidentele ophoging is inclusief eenmalige aanschaf van een server.					
Neutrale wijziging MOR, Sigmax en WOO	-51	-51	-51	-51	-51
Dit betreft een budgetverschuivingen voor Sigmax (applicatie), Wet Open Overheid (WOO) en Meldingen Openbare Ruimte (MOR). Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.					
Neutrale wijziging RPA toepassing	45	45	45	45	45
In 2024 is een start gemaakt met de implementatie van een drietal RPA (Robotic process automation) toepassingen in het Sociaal Domein. RPA-technologie maakt het mogelijk om routinematige werkzaamheden te automatiseren door gebruik te maken van een virtuele robot. De budgetten worden middels deze wijziging enkel verschoven. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een neutrale wijziging.					
Ontwikkeling WMO	227	274	274	274	274
In 2026 wordt de autonome ontwikkeling voor de indexatie van de tarieven op 3% geschat. Deze indexatie geldt met name voor de hulp bij het huishouden en voor begeleiding en verzorging. Deze stijging bedraagt € 595.000. Binnen deze mutatie worden budgetten herschikt. De ingeslagen weg van de eindejaarsrapportage wordt hiermee gevolgd en structureel verwerkt. Het sturen op een goede en juiste indicatie vergt meer tijd en leidt tot hogere personeelskosten. Het neveneffect van de hogere personeelskosten is dat de kosten voor zorg aan de inwoners dalen. Door de inzet op kwalitatief goede en juiste indicaties voor inwoners dalen de kosten voor Wmo. Daarnaast zijn in het afgelopen jaar nieuwe contracten afgesloten voor hulpmiddelen (o.a. rolstoelen en tilliften). In de nieuwe contracten zijn de aanschafkosten lager en de onderhoudskosten hoger. Door het instellen van buurtteams wordt een daling zichtbaar op de begeleiding en verzorging binnen de WMO. Om deze beweging te continueren wordt een deel van het budget toegevoegd aan de subsidie voor de buurtteams en worden de kosten voor begeleiding en verzorging afgeraamd. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €595.000 in 2026, €595.000 in 2027, €295.000 in 2028 en €95.000 in 2029.					
Ontwikkelingen energielasten	52	29	29	29	29
Op basis van de realisatiecijfers over 2024 kan de begroting van de energielasten voor 2025 met €160.000 naar beneden worden bijgesteld. De energiemarkt blijft in beweging, en ontwikkelingen op het gebied van prijsstijgingen en -dalingen zijn onzeker. De budgetten 2024 en 2025 zijn eerder incidenteel opgehoogd. Zodra meer belend zal ook gekeken worden naar de meerjarige energie budgetten na 2026. Daarnaast wordt voorgesteld een energievoordelen coördinator aan te stellen. Deze functie draagt bij aan het waarborgen van een duurzaam energiebeheer binnen de gemeente Hilversum, met als doel energie zo efficiënt mogelijk in te zetten, kosten beheersbaar te houden en gerichte besparingen te realiseren. Met deze besparingen zal de energievoordelen coördinator zichzelf terugverdienen, derhalve is deze formatieplek budgetneutraal verwerkt in de begroting. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €160.000 in 2025.					

Parkeren	30	60	60	60	60
----------	----	----	----	----	----

Ten aanzien van de uitvoering van het parkeerbeleid vallen de lasten hoger uit. De kostenstijging komen o.a. voort uit een hogere bijdrage aan de Coöperatie ParkeerService door gebiedsuitbreidingen en maatwerk, de aangekondigde aanpassing van het parkeerregime Arenapark en onvoorziene werkzaamheden ten aanzien van dataverwerking en beantwoording van de vele (bestuurlijke) vragen over parkeren. Tegenover de hogere lasten (oplopend tot €478.000 in 2028) staan de hogere parkeer baten van €700.000. Verwacht wordt dat de baten voor 2025 en verder in lijn zal liggen met de baten in 2024. In lijn met eerdere toezeggingen (zie raadsinformatiebrief 2024-52) wordt voorgesteld het saldo te storten in het Mobiliteitsfonds. Daarnaast is in lijn met de door de Raad op 19 juli 2023 bekrachtigde Wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) op sportpark Hilversum de parkeergarage Arenapark in het vierde kwartaal van 2024 aangekocht. Middels deze aanmelding wordt de exploitatie (exclusief kapitaallasten) van de parkeergarage eveneens verwerkt in de begroting. Dit betreft een voordeel van €238.000. De kapitaallasten worden niet via deze aanmelding verwerkt in de begroting. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een structureel voordeel van €238.000.

Regio Gooi en Vechtstreek	324	521	524	530	544
---------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

De kaderbrief van de regio Gooi en Vechtstreek is doorgerekend. De presenteerde cijfers zijn exclusief de GAD. Voorsnog wordt verwacht dat de GAD middelen neutraal (middels de woonlasten) verwerkt kunnen worden. De kaderbrief houdt rekening met de loonontwikkeling van 2026 en verder. De CAO wordt echter ook voor 2025 aangepast. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €400.000 in 2025, €1.110.000 in 2026, €1.200.000 in 2027, €1.225.000 in 2028 en €1.250.000 in 2029.

Uitvoering werkzaamheden openbare verlichting	21	21	21	21	21
---	----	----	----	----	----

In 2025 start een nieuw aanbestedingstraject voor de Openbare verlichting. De uitvoering van de werkzaamheden door marktpartijen voldoet niet aan de door ons gestelde vereisten. Vooral de hoeveelheid ad-hoc werkzaamheden wordt steeds moeilijker ten uitvoer gebracht. Daarom willen we de uitvoering in eigen beheer gaan uitvoeren. Daarmee kunnen we tevens sneller inspringen bij (veel) ad-hoc werk en storingen vanwege de al bestaande calamiteitendienst. De lasten voor de formatie worden gecompenseerd door het vervallen van de kosten voor de aannemer.

Veiligheidsregio	0	224	224	224	224
------------------	---	-----	-----	-----	-----

Op basis van de Kadernota stijgt de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio in 2026 met € 521.605 voor de gehele regio. Voor Hilversum betekent dit een toename van circa € 224.000. Deze stijging is grotendeels toe te schrijven aan loon- en prijsontwikkelingen. Daarnaast zijn enkele aanvullende financiële ontwikkelingen, waaronder een structureel voordeel door de samenvoeging van Meldkamers en een structurele besparing op de BDuR. Voor de inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar het raadsvoorstel "Programmabegroting 2026 en jaarrekening 2024 Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek" met het kenmerk 1741686.

Verhoging Arbobudget	200	200	200	200	200
----------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Net als bij vele andere bedrijven, hebben ook medewerkers van de ambtelijke organisatie van Hilversum te maken met een toenemende werklust en -druk alsmede de indirecte effecten van de diverse crisissen. Dit zien we terug in de verzuimcijfers. Ook op landelijk niveau is een stijgende trend te zien op het gebied van verzuim. Hilversum hanteert een ziekteverzuimnorm van 5%, het verzuimcijfer in onze organisatie bedroeg per 31 december 2022 7,3%. Door het hoge (langdurig) verzuim is meer inzet van de arbodienst en re-integratie deskundigheid gepleegd. Dit was met name noodzakelijk op de 2e spoortrajecten voor de langdurig zieken. Het ziekteverzuim over 2023 was 5,65 % en over 2024 5,14 % (opgave Personeelsmonitor 2024 A&O fonds). Om deze trajecten goed te kunnen begeleiden was het budget incidenteel verhoogd met € 70.000 in 2023 en 2024. Vanaf 2025 is dit eenmalig budget weer komen te vervallen. Het huidige structureel budget voor de Arbodienstverlening is € 161.000. Dit is ontoereikend omdat in de achterliggende jaren door inflatie de jaarlijkse kosten zijn gestegen en nu uit de pas lopen met de begroting. Daarbij zijn de kosten van het Arbo-contract gestegen de laatste jaren i.v.m. het hogere aantal werknemers in dienst van de Gemeente Hilversum. Aanpassing begroting is daarom nodig met € 50.000. Vanuit personeelszorg en preventieve verzuim beheersing (en vanuit verplichting agressie-beleid) worden medewerkers op weerbaarheid getraind en geholpen om daarmee hun publiekelijke taakuitvoering te kunnen (blijven) doen. De verharding van omgangsvormen in het maatschappelijke verkeer maken dat wij hierop blijvend moeten investeren (e-learning en thematische lesprogramma's). Hiervoor is structureel €50.000 op jaarbasis nodig. Voor bedrijfsmaatschappelijk werk, 2e spoor (wet verbetering Poortwachter ziekteverzuim), arbeidsdeskundige onderzoeken, externe vertrouwenspersoon en externe coaching/psychologische begeleiding, vitaliteitsbevordering, arbo deskundige werkplekonderzoeken, vaccinaties en arbo hulpmiddelen voor medewerkers is op jaarbasis ruim €100.000,- benodigd.

Verhoging budget raadsvergoedingen	115	115	115	115	115
------------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Op basis van de ministriële verordening zijn vanaf 2025 de raadsvergoeding en de onkostenvergoeding van de Raad verhoogd. Omdat deze pas begin 2025 bekend was geworden is de verhoging nog niet meegenomen in de begroting 2025.

Verruiming terrassen vergunningverlening	15	0	0	0	0
--	----	---	---	---	---

Om de tijdens Covid-19 verruimde terrassen en horeca onder voorwaarden te kunnen behouden zijn de "Nadere regels terrassen Hilversum 2022" aangepast. Dit maakt het mogelijk om maatwerk te leveren bij het beoordelen van de aanvragen. Deze aanpassing zal naar verwachting leiden tot ongeveer 70 complexe vergunningprocedures, welke niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere begroting/bezetting. Om de verwachte vergunningprocedures en handhavingszaken adequaat te kunnen beoordelen is budget nodig. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een aanmelding van €65.000 in 2025.

VerSaaSing	0	0	80	0	0
------------	---	---	----	---	---

Suite4sociaaldomein wordt 2025-2027 uitgebreid met regieapplicatie en e-diensten t.b.v. visie sociaal domein. Vanaf 2026 zullen kosten voor schuldhulpverlening stijgen door overgang naar SaaS en in 2027 zal ook de suite overgaan naar SaaS. Hilversum zal met alle applicaties overgaan op SaaS omdat veel leveranciers alleen nog SaaS aanbieden en er alleen kosten bespaard kunnen worden als alles in SaaS staat. VerSaaS-ing brengt deels een kostenverhoging met zich mee, deels bespaart dit kosten. De kosten besparing is opgenomen aanmelding 'Besparing op Oracle a.g.v. volledige verSaaSing'.

Beleidsmatige wijzigingen	126	87	87	87	87
----------------------------------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Formatie bodemtaken	8	31	31	31	31
---------------------	---	----	----	----	----

Voor onder andere de uitvoering van het programma Groen, waaronder Steenbreek dat bijdraagt aan vergroening en infiltratie in Hilversum, is beleid rond diffuus bodemloos noodzakelijk. Eerdere vertraging van Steenbreek was te wijten aan het ontbreken van dit beleid (zie raadsbrief 693406 waar vragen rondom het ontbreken van het bodemloosbeleid zijn beantwoord). Daarnaast is extra capaciteit nodig voor het beheer van (grondwater)verontreinigingen en om de belangen van bodem- en grondwaterkwaliteit te behartigen, zeker met de komst van de Omgevingswet waarbij bodemtaken zijn verschoven van provincie naar de gemeente (middels raadsbrieven 1201024 en 1222592 is aangegeven welke taken dat zijn). Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een bedrag van €35.000 in 2025 en €136.000 voor de jaren daarna.

Formatie watermanagement	8	31	31	31	31
--------------------------	---	----	----	----	----

Het borgen van toenemend (klimaatadaptatie)beleid en het opstellen van eisen en maatregelen voor ruimtelijke ontwikkelingen is cruciaal voor een duurzaam riool- en watersysteem. Eisen en richtlijnen volgen onder meer uit gemeentelijk- en waterschapsbeleid en de MRA). Systeemanalyse en monitoring zijn essentieel voor het maken van integrale keuzes. Volgens het GWP 2021-2026 is er beperkte capaciteit, terwijl het aantal projecten toeneemt. Dit tekort kan leiden tot inefficiënties en het missen van kansen om knelpunten en risico's in het watersysteem aan te pakken, wat zelfs desinvesteringen kan veroorzaken. Daarnaast versnelt de klimaatverandering, wat vraagt om versnelling van maatregelen en aanscherping van (bouw)voorwaarden. Bij belangrijke gebiedsprocessen zoals Water Aanvoer en Aanvulling 't Gooi (WAAG), het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Watergebiedsplan Hilversum is onze inzet nodig. De inzet kan momenteel slechts beperkt worden geleverd. Dit leidt tot vertraging, onvoldoende kwaliteit door gebrek aan lokale kennis en is er onvoldoende bewaking van onze belangen in deze externe processen. Daarom wordt voorgesteld om de capaciteit te vergroten in aanloop naar het nieuwe watermanagementplan (wettelijke verplichting), zodat we effectief kunnen bijdragen aan de Opgave Duurzaam. Per saldo gaat het om een bedrag van €35.000 in 2025 en €136.000 voor de jaren daarna.

Projectleider integrale gebiedsagenda Zuidwest	85	0	0	0	0
--	----	---	---	---	---

Voor de nieuwe integrale gebiedsagenda Zuidwest, voortvloeiend uit de Omgevingsvisie Hilversum 2040, is een projectleider nodig voor een half jaar om een startnotitie op te stellen. De agenda omvat het gehele gebied en niet alleen de bedrijventerreinen. Op grond van de nog vast te stellen startnotitie wordt een gebiedsagenda opgesteld waarvoor in 2026 c.q. 2027 een additionele vraag naar extra (investerings)gelden wordt verwacht.

Verhoging Salarisbudget Griffie	25	25	25	25	25
---------------------------------	----	----	----	----	----

Op 5 maart 2025 heeft de gemeenteraad besloten de bevoegdheid voor het aangaan van de arbeidsovereenkomst met de nieuwe griffier over te dragen aan de werkgeverscommissie. De werkgeverscommissie is akkoord gegaan met de verhoging van de inschaling van de functie van Griffier van schaal 14 naar schaal 16.

Financiële ontwikkelingen	-48	-199	-199	-279	-351
----------------------------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Exploitatie panden en gronden	6	6	6	6	6
-------------------------------	---	---	---	---	---

Exploitatie panden en gronden: Door verschuivingen in de te verkopen panden, aangekochte panden en door prijsstijgingen is een bijstelling van de exploitatiebudgetten noodzakelijk van de panden en gronden. Per saldo resulteert dit in een voordeel van €121.825 in 2025 en €114.350 structureel vanaf 2026. Dit voordeel is hoofdzakelijk ontstaan door het onderstaande: 1) Bij de te verkopen panden in 2025 wordt geen of minimaal onderhoud uitgevoerd. De onderhoudsbudgetten kunnen door de verkopen in 2025 verlaagd worden, wat een voordeel oplevert van €11.000. 2) De stijging van de onroerende zaakbelasting (door tarieven en waardevermindering) loopt de afgelopen 2 jaar uit de pas m.b.t. de begroting. Dit heeft als gevolg dat de begroting voor de onroerende zaakbelasting €77.000 moet worden bijgesteld. 3) In 2024 is de verzekeringsportefeuille aanbesteed. Deze aanbesteding heeft geleid tot een nieuwe jaarpremie. Dit leidt vanaf 2025 tot verlaging van de premies met €113.000. 4) De gemeente Hilversum huurt diverse gebouwen om te voorzien in huisvesting van maatschappelijke organisaties. Het budget voor deze huren dient met €26.000 te worden verhoogd vanwege huurverhogingen. 5) De huuropbrengsten voor de objecten die in het kader van de WVG zijn aangekocht en worden verhuurd leiden tot een stijging van de huuropbrengsten van € 90.000. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €122.000 in 2025 en €114.000 voor de jaren daarna.

Huisvesting	50	50	50	50	50
-------------	----	----	----	----	----

In/aan de gemeentewerf zijn veel gebouwgebonden installaties te vinden, zoals onder andere warmtepompen, zonnepanelen, overheaddeuren en brandsblusmiddelen. Bij de aanbesteding van het onderhoud aan de elektrotechnische en werktuigbouwtuigkundige installaties van de gemeentewerf is een hogere inschrijving ingediend. Hierdoor is aanvullend budget nodig van € 50.000.

Integraal Veiligheidsbeleid	30	30	30	30	30
-----------------------------	----	----	----	----	----

Om de stijgende kosten voor inbewaringstellingen (IBS), huisverboden en crisismaatregelen te dekken, is extra budget van € 30.000 noodzakelijk. De burgemeester heeft op grond van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz), de Wet zorg en dwang (Wzd) en de Wet tijdelijk huisverbod (Wth) een wettelijke verantwoordelijkheid om mensen in crisis te beschermen en maatregelen te treffen bij acute veiligheidsrisico's. Door het stijgende aantal complexe casussen en de stijgende licentiekosten van het registratiesysteem, zijn de structurele kosten voor de uitvoering van bovengenoemde maatregelen toegenomen. Zonder extra middelen kunnen niet alle noodzakelijke maatregelen tijdig worden ingezet, wat risico's kan opleveren voor de veiligheid van betrokkenen en hun omgeving. Dit kan ertoe leiden dat personen die dringend zorg nodig hebben, niet op tijd de juiste interventie krijgen, waardoor escalaties en maatschappelijke overlast kunnen toenemen. Vertraging in de uitvoering kan ook juridische en bestuurlijke consequenties hebben, wat de positie van de burgemeester onder druk kan zetten.

Inzet stelpost overhead	-515	-684	-684	-684	-684
-------------------------	------	------	------	------	------

Sinds de voorjaarsnota 2024 wordt bij formatieuitbreiding 30% van de uitbreiding 'gespaard' voor de bijbehorende stijgende overheadlasten. Gezien de opgenomen overheadlasten in de voorjaarsnota 2025 (SAAS, Licenties etc.) wordt deze dekking nu ingezet.

Lobby ruimtelijk en economisch domein	18	36	36	36	36
---------------------------------------	----	----	----	----	----

Structureel inregelen van lobby-activiteiten om de lijnen met Den Haag en met de provincie te borgen en daarmee de kans op succesvolle lobby (ism andere spelers) en cofinanciering te versterken. Hilversum Mediastad als een van de dragers van de boodschap.

Meerjaren Onderhouds Planning vastgoed	43	43	43	43	43
--	----	----	----	----	----

Op 11 december 2024 is het nieuwe onderhoudsplan voor het gemeentelijk vastgoed en de buitensportaccommodaties (MOP) vastgesteld. Bij de jaarrekening 2024 is het onderhoud voor de periode 2025-2034 doorgerekend. Het gevolg is een structurele verhoging van de dotatie aan de onderhoudsvoorziening met €222.000. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard door het volgende:

1) De prijsindex voor het onderhoud over 2024 kwam uit op 5,1%, waardoor een bijstelling van 2,1% noodzakelijk is. De bijstelling bedraagt € 64.000. 2) De kosten voor planperiode 2024-2033 (bij de actualisatie van het MOP) kwamen destijds uit op € 36,5 miljoen. Voor de dotatie aan de voorzieningen in de tienjaarsperiode (2025-2034) bedraagt de omvang van het geplande onderhoud € 37,7 miljoen. Over 10 jaar betekent dit een toevoeging aan de voorziening van € 1,2 miljoen. Dit betekent over de periode 2025-2034 een gemiddelde stijging van € 120.000 per jaar. 3) Daarnaast zijn in 2024 calamiteiten uit de voorzieningen onderhoud gefinancierd waaronder de vloer van de koffiekamer (collegebrief 8 april 2024) en de lekkage vanwege het hoge grondwaterpeil bij de sporthal/zwembad Jan van der Heijdenstraat. De bijstelling bedraagt € 38.000. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een structureel budget van €222.000

Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed	0	0	0	-80	-152
--	---	---	---	-----	------

Op 14 mei 2025 is de "Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed" door de raad vastgesteld. In de financiële paragraaf is de stelpost Rendabele verduurzaming uit het coalitieakkoord 2022-2026 ingezet als dekking voor de lasten als gevolg van het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Deze stelpost van €50.000 wordt met de routekaart ingevuld en kan daarom vervallen. In de begroting is ook een stelpost van €70.000 opgenomen voor de nog te realiseren opbrengsten in verband met het krediet van het verduurzamen uit 2019. Ook deze stelpost is betrokken bij het raadsvoorstel van de routekaart voor de verduurzaming en komt daarmee te vervallen. Door de verduurzaming van het vastgoed worden de energielasten van de gemeente of huurder lager. Wanneer de huurder lagere energielasten heeft, zal met de huurder een vergoeding voor de verduurzaming worden overeengekomen. De verduurzaming leidt daarmee tot een stijging van de baten of een verlaging van de lasten die oplopen tot een besparing structureel van € 327.000 in 2031. Dit wordt vanaf 2027 in de begroting verwerkt. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €20.000 in 2025 en 2026. En voordelen voor de jaren daarna: €44.000 in 2027, €151.000 in 2028 en €235.000 in 2029.

Samenwerkingsbijdragen	270	270	270	270	270
------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

De samenwerkingsbijdragen aan de ROM Utrecht, het A&O-fonds, Stedennetwerk G40, Platform 31 en het lidmaatschap van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn de afgelopen jaren structureel circa € 270.000 hoger dan het hiervoor beschikbare budget in de begroting. In de afgelopen jaren werd dit nadeel gecompenseerd door de incidentele voordelen en daarmee was het niet noodzakelijk om de begroting structureel bij te stellen. Door de stijgende kosten op de overige onderdelen is het niet meer mogelijk om de samenwerkingsbijdragen binnen de huidige begroting op te vangen.

Vuurwerkevenement Jaarwisseling	50	50	50	50	50
---------------------------------	----	----	----	----	----

Om de stijgende kosten voor de organisatie van het vuurwerkevenement tijdens de jaarwisseling te dekken, is extra budget van € 50.000 noodzakelijk.

De gemeente organiseert jaarlijks een centraal evenement tijdens de jaarwisseling als alternatief voor illegaal vuurwerk en vuurwerkoverlast en als instrument om de openbare orde te handhaven. Dit evenement draagt bij aan samenhang, sociale cohesie en een beheersbare jaarwisseling. De afgelopen jaren zijn de kosten structureel gestegen door toenemende kosten voor veiligheidsmaatregelen, de organisatie van het evenement en overige faciliteiten (zoals de inkoop van diensten en producten). Het structurele budget hiervoor niet meer toereikend. Voor 2025 e.v. is een extra bedrag van € 50.000 nodig.

Zonder extra middelen is het lastig om deze preventieve aanpak in huidige vorm voort te zetten, wat kan leiden tot meer illegaal vuurwerkgebruik en vuurwerkoverlast, hogere schadekosten en een verhoogde druk op handhaving en hulpdiensten. Dit kan de grip op de openbare orde onder druk zetten en de beleving van een veilige en feestelijke jaarwisseling negatief beïnvloeden.

	15	15	15	15	15
Herschikkingen					

Neutrale wijziging van Samenleving naar Projecten	15	15	15	15	15
---	----	----	----	----	----

Deze wijziging betreft een budgettaire verschuiving van een projectleider buurtinitiatieven. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.

Totaal financiële ontwikkelingen	4.384	7.244	7.819	7.620	7.539
---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

4.1.5 Financiën en grondexploitaties

In deze paragraaf worden de aanmeldingen per programma in detail toegelicht. Een aantal aanmeldingen hebben betrekking op meerdere programma's. Desbetreffende aanmeldingen worden dan bij meerdere programma's toegelicht.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Financiële ontwikkelingen voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	-655	-4.863	-2.699	-2.897	692
Beleidsmatige wijzigingen	0	500	0	0	0
Financiële ontwikkelingen	-4.061	-12.788	-13.207	-6.618	-7.544
Herschikkingen	30	30	30	30	30
Totaal financiële ontwikkelingen	-4.687	-17.121	-15.876	-9.485	-6.822

Toelichting financiële ontwikkelingen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Autonome ontwikkelingen	-655	-4.863	-2.699	-2.897	692
Bijstelling rentelasten financiering	-5	-239	-239	-239	100
De rentelasten van de langlopende- en kortlopende financiering zijn geactualiseerd. Dit geldt ook voor de rentebaten als gevolg van verleende middelen aan SVn en het Restauratiefonds.					
Herziene raming kapitaallasten	-1.525	-3.750	-3.100	-3.672	-3.413
De kapitaallasten zijn geactualiseerd. In deze actualisatie is rekening gehouden met de in 2024 afgesloten investeringsprojecten en de aanpassing van de afschrijvingstermijn van 40 naar 50 jaar. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €724.000 in 2025, €1.825.000 in 2026, €1.438.000 in 2027, €2.078.000 in 2028 en €2.362.000 in 2029					
Indexatie subsidie budgetten	0	750	750	750	750
In lijn met de uitgangspunten wordt de subsidieindexatie bepaald met Consumentenprijsindex (cpi) raming maart. Deze komt uit op 2,8%. Ten tijde van het opstellen van de programmabegroting 2026 wordt deze verdeeld over de taakvelden. De totale subsidie indexatie bedraagt afgerond € 750.000 per jaar.					
Neutrale wijziging: Uitstel inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo	0	-1.100	0	0	0
De inkomensafhankelijke eigen bijdrage die per 1 januari 2026 van kracht zou worden is met een jaar uitgesteld. Dit houdt in dat in programma 2 de eigen bijdrage lager gaat uitvallen, dit wordt gecompenseerd door een hogere algemene uitkering die in programma 5 wordt ontvangen. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.					
Ontwikkelingen energielasten	57	0	0	0	0
Op basis van de realisatiecijfers over 2024 kan de begroting van de energielasten voor 2025 met €160.000 naar beneden worden bijgesteld. De energiemarkt blijft in beweging, en ontwikkelingen op het gebied van prijsstijgingen en -dalingen zijn onzeker. De budgetten 2024 en 2025 zijn eerder incidenteel opgehoogd. Zodra meer belend zal ook gekeken worden naar de meerjarige energie budgetten na 2026. Daarnaast wordt voorgesteld een energiecoördinator aan te stellen. Deze functie draagt bij aan het waarborgen van een duurzaam energiebeheer binnen de gemeente Hilversum, met als doel energie zo efficiënt mogelijk in te zetten, kosten beheersbaar te houden en gerichte besparingen te realiseren. Met deze besparingen zal de energiecoördinator zichzelf terugverdienen, derhalve is deze formatieplek budgetneutraal verwerkt in de begroting. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €160.000 in 2025.					

September- en decembercirculaire 2024	818	-524	-110	264	3.255
---------------------------------------	-----	------	------	-----	-------

De Raad is op de hoogte gesteld van de verwerking van de septembercirculaire 2024 en de decembercirculaire 2024 respectievelijk raadsinformatiebrief 2024-61, 2024-68 en 2025-7. De extra middelen die voortvloeien uit de september- en decembercirculaire worden als baten geboekt in programma 5. De effecten voor de uitgavenkant zijn verwerkt op de diverse programma's.

Beleidsmatige wijzigingen	0	500	0	0	0
----------------------------------	----------	------------	----------	----------	----------

Incidentele stelpost wensen raad	0	500	0	0	0
----------------------------------	---	-----	---	---	---

Het college bereidt de voorjaarsnota en begroting voor op basis van de afspraken met de raad. In de loop van het jaar kunnen er aanleidingen zijn om als raad (nieuwe) initiatieven mogelijk te willen maken. Dit budget kan dienen om dergelijke wensen financieel te kunnen dekken. Ervaring leert dat ten tijde van de behandeling van de planning en control producten het lastig is voor raadsleden om mogelijke financiële dekking voor moties en amendementen goed te onderbouwen. Om de raadsleden hierin te ondersteunen heeft het college een incidenteel budget van €500.000 ter beschikking gesteld. Wanneer voor de inzet van dit budget binnen de raad geen bestemming wordt gevonden worden dan zal het budget niet worden ingezet en zal het begrotingssaldo verbeteren.

Financiële ontwikkelingen	-4.061	-12.788	-13.207	-6.618	-7.544
----------------------------------	---------------	----------------	----------------	---------------	---------------

Actualisatie GREX 2025	212	-18	-458	36	-404
------------------------	-----	-----	------	----	------

De raad heeft op 15 mei 2025 de geactualiseerde grondexploitaties 2025 vastgesteld. Middels deze begrotingswijzigingen worden de daaraan verbonden financiële effecten verwerkt in de meerjarenbegroting. Deze wijziging is inclusief de effecten op de VPB.

Exploitatie panden en gronden	-124	-117	-117	-117	-117
-------------------------------	------	------	------	------	------

Exploitatie panden en gronden: Door verschuivingen in de te verkopen panden, aangekochte panden en door prijsstijgingen is een bijstelling van de exploitatiebudgetten noodzakelijk van de panden en gronden. Per saldo resulteert dit in een voordeel van €121.825 in 2025 en €114.350 structureel vanaf 2026. Dit voordeel is hoofdzakelijk ontstaan door het onderstaande: 1) Bij de te verkopen panden in 2025 wordt geen of minimaal onderhoud uitgevoerd. De onderhoudsbudgetten kunnen door de verkopen in 2025 verlaagd worden, wat een voordeel oplevert van €11.000. 2) De stijging van de onroerende zaakbelasting (door tarieven en waardestijging) loopt de afgelopen 2 jaar uit de pas m.b.t. de begroting. Dit heeft als gevolg dat de begroting voor de onroerende zaakbelasting €77.000 moet worden bijgesteld. 3) In 2024 is de verzekeringsportefeuille aanbesteed. Deze aanbesteding heeft geleid tot een nieuwe jaarpremie. Dit leidt vanaf 2025 tot verlaging van de premies met €113.000. 4) De gemeente Hilversum huurt diverse gebouwen om te voorzien in huisvesting van maatschappelijke organisaties. Het budget voor deze huren dient met €26.000 te worden verhoogd vanwege huurverhogingen. 5) De huuropbrengsten voor de objecten die in het kader van de WVG zijn aangekocht en worden verhuurd leiden tot een stijging van de huuropbrengsten van € 90.000. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €122.000 in 2025 en €114.000 voor de jaren daarna.

Flexwoningen Circusterrein	-40	-65	-65	-65	-65
----------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Het project flexwoningen op het circusterrein (raadsbesluit 6 maart 2024) vordert gestaag. Volgens de planning van februari 2025 draagt de gemeente in mei 2025 de bouwrijpe grond over aan de corporaties, waarna de gemeente een vergoeding ontvangt voor het gebruik van de grond. De corporaties bouwen en plaatsen de prefab-woningen, met de laatste oplevering gepland voor eind oktober 2026. In het raadsvoorstel kredietaanvraag Flexwonen (6 maart 2024) is opgenomen dat de huuropbrengsten van de gronden voor flexwonen (programmaonderdeel 5.2.1 Beheer gebouwen en gronden) mogelijk kunnen worden ingezet voor de gemeentelijke bijdrage aan het functioneren van de gemeenschappelijke ruimten binnen het project. Vanwege de mix van doelgroepen en de relatief kleine woningen is het essentieel om vanaf de start van het project actief in te zetten op community building. Investeren in een goede leefbaarheid draagt bij aan de woonkwaliteit en het functioneren van het gebied, zowel voor de bewoners als voor Hilversum als geheel. Deze middelen zullen worden aangewend om hier menskracht voor in te zetten, bijvoorbeeld via een buurtwerker van Versa Welzijn. Naar verwachting worden de laatste flexwoningen op het circusterrein in oktober 2026 opgeleverd. Daarom is het beheerbudget voor de openbare ruimte in 2025 niet nodig en kan dit incidenteel vervallen. Over de verwachte planning bent u per collegebrief geïnformeerd. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een voordeel van €93.000 in 2025, €65.000 in 2026 en vanaf 2027 van €15.000.

Inschatting gevolgen voorjaarsnota 2025 van het Rijk	-2.900	-8.400	-8.400	-2.000	-2.600
--	--------	--------	--------	--------	--------

Op basis van de voorjaarsnota 2025 van het Rijk is een eerste inschatting gemaakt voor de gevolgen van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds.

Inzet stelpost autonome- en nominale ontwikkelingen	0	-4.021	-4.000	-4.120	-4.000
---	---	--------	--------	--------	--------

In de begroting is een stelpost opgenomen voor autonome- en nominale ontwikkelingen. Zoals gebruikelijk valt hiervan een deel vrij bij het opstellen van de voorjaarsnota ter dekking van de opgevoerde autonome- en nominale ontwikkelingen. Voor 2026 en verder resteerd een stelpost van €2 miljoen.

Meerjaren Onderhouds Planning vastgoed	-118	-118	-118	-118	-118
--	------	------	------	------	------

Op 11 december 2024 is het nieuwe onderhoudsplan voor het gemeentelijk vastgoed en de buitensportaccommodaties (MOP) vastgesteld. Bij de jaarrekening 2024 is het onderhoud voor de periode 2025-2034 doorerekend. Het gevolg is een structurele verhoging van de dotatie aan de onderhoudsvoorziening met €222.000. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard door het volgende:

1) De prijsindex voor het onderhoud over 2024 kwam uit op 5,1%, waardoor een bijstelling van 2,1% noodzakelijk is. De bijstelling bedraagt € 64.000. 2) De kosten voor planperiode 2024-2033 (bij de actualisatie van het MOP) kwamen destijds uit op € 36,5 miljoen. Voor de dotatie aan de voorzieningen in de tienjaarsperiode (2025-2034) bedraagt de omvang van het geplande onderhoud € 37,7 miljoen. Over 10 jaar betekent dit een toevoeging aan de voorziening van € 1,2 miljoen. Dit betekent over de periode 2025-2034 een gemiddelde stijging van € 120.000 per jaar. 3) Daarnaast zijn in 2024 calamiteiten uit de voorzieningen onderhoud gefinancierd waaronder de vloer van de koffiekamer (collegebrief 8 april 2024) en de lekkage vanwege het hoge grondwaterpeil bij de sporthal/zwembad Jan van der Heijdenstraat. De bijstelling bedraagt € 38.000. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een structureel budget van €222.000

Orchideestraat 10	480	0	0	0	0
-------------------	-----	---	---	---	---

Op 1 oktober 2024 heeft het college besloten om het perceel aan de Orchideestraat te verkopen aan woningbouwvereniging "Gooi en omstreken". Om het monumentale pand aan de Orchideestraat 10 te herstellen en het terrein op nieuw in te richten is een bedrag van € 480.000 benodigd. Overeenkomstig het collegebesluit wordt het benodigde budget bij de voorjaarsnota 2025 aangevraagd. Dit bedrag wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve stedelijke ontwikkeling. Hierover is de raad geïnformeerd in raadsinformatiebrief 2024-59.

Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed	-50	-50	-50	-50	-57
--	-----	-----	-----	-----	-----

Op 14 mei 2025 is de "Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed" door de raad vastgesteld. In de financiële paragraaf is de stelpost Rendabele verduurzaming uit het coalitieakkoord 2022-2026 ingezet als dekking voor de lasten als gevolg van het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Deze stelpost van €50.000 wordt met de routekaart ingevuld en kan daarom vervallen. In de begroting is ook een stelpost van €70.000 opgenomen voor de nog te realiseren opbrengsten in verband met het krediet van het verduurzamen uit 2019. Ook deze stelpost is betrokken bij het raadsvoorstel van de routekaart voor de verduurzaming en komt daarmee te vervallen. Door de verduurzaming van het vastgoed worden de energielasten van de gemeente of huurder lager. Wanneer de huurder lagere energielasten heeft, zal met de huurder een vergoeding voor de verduurzaming worden overeengekomen. De verduurzaming leidt daarmee tot een stijging van de baten of een verlaging van de lasten die oplopen tot een besparing structureel van € 327.000 in 2031. Dit wordt vanaf 2027 in de begroting verwerkt. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo gaat het om een nadeel van €20.000 in 2025 en 2026. En voordelen voor de jaren daarna: €44.000 in 2027, €151.000 in 2028 en €235.000 in 2029.

Terugdraaien stortingen algemene reserve/ stelpost	-1.066	0	0	-234	-234
--	--------	---	---	------	------

Als behoedzaamheidsbuffer zijn in het verleden stortingen in de algemene reserve geraamd. In lijn met vorig jaar wordt voorgesteld om deze dotaties verder te verlagen om zo tot een sluitende begroting te komen. Met de voorgestelde verlaging resteren er geen extra stortingen meer.

Verkoop panden en gronden	-455	0	0	0	0
---------------------------	------	---	---	---	---

In de programmabegroting 2025 was een verkoopopbrengst voor panden en gronden van €4.390.000 begroot. Door een aantal doorgeschoven verkopen in 2024 naar 2025 verwachten we dat verkoopopbrengst in 2025 €1.576.000 hoger zal uitvallen. De te verkopen panden en gronden kunnen nog een boekwaarde hebben. Op het moment dat objecten worden verkocht dan moet de resterende boekwaarde in een keer worden afgeboekt. In 2025 is de verwachting dat een bedrag van €1.104.000 aan boekwaarde afgeboekt moet worden. Doordat in 2025 meer objecten worden verkocht, nemen verkoop- en advieskosten (zoals taxatiekosten en makelaarscourtage) toe. De te verwachten kosten zijn in 2025 €17.000 hoger dan begroot. Per saldo verwachten we een hogere opbrengst van €455.000, die aan de reserve stedelijk ontwikkeling zal worden toegevoegd. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.

Visievorming voor het gehele Circusterrein	0	0	0	50	50
--	---	---	---	----	----

De visievorming voor het gehele Circusterrein zal meerdere jaren in beslag nemen. De complexe variëteit aan ruimtelijke aspecten en zowel maatschappelijke belangen als belangen van omwonenden en bedrijven, vraagt in de visievorming een zorgvuldige, integrale planvorming en een brede participatie. We willen starten met de visievorming, daarom stellen we voor een bedrag van € 50.000 vrij te maken in 2025 en in 2026 om hieraan invulling te kunnen geven.

Herschikkingen	30	30	30	30	30
-----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Neutrale wijziging Gegevensbeheer	30	30	30	30	30
-----------------------------------	----	----	----	----	----

Deze wijziging betreft een budgettaire verschuiving van een budget met betrekking tot gegevensbeheer. Deze aanmelding raakt meerdere programma's. Per saldo betreft een budgetneutrale wijziging.

Totaal financiële ontwikkelingen	-4.687	-17.121	-15.876	-9.485	-6.822
---	---------------	----------------	----------------	---------------	---------------

4.2 Investeringsprogramma

Bedragen x 1.000

Verlaging investeringsvolume -, Verhoging investeringsvolume +

Programma	IP 2024 en eerder	IP 2025	IP 2026	IP 2027	IP 2028	IP 2029
01 Wonen en leven	6.613	6.703	699	3.640	-41	9.314
1a. Aanpassing openbare ruimte Kerkbrink	500					
1b. Nieuwe Bibliotheek en herinrichting kerkbrink	-500					
2. Aanschaf elektrische hoogwerker		200				
3. Bomen vervangen Wijk Oost rond Anna's Berg		261				
4a. Gebiedsagenda Zuid West_ Herinrichting Franciscusweg			744			
4b. Gebiedsagenda Zuid West_ Herinrichting 1e Loswal				3.681		
4c. Gebiedsagenda Zuid West_ Parkeerplaatsen Nieuwe Havenweg		1.007				
4d. Opstellen en uitvoeren gebiedsagenda Zuid West	-500					
5. Gedeeltelijke herinrichting Sportpark Loosdrecht		2.017				
6. GWP vervangen afgeschreven riolering 2026 t/m 2029			173	173	173	4.498
6. Dekking uit spaarvoorziening t.o.v. begroting		921	-252	-252	-252	-4.498
7. Instandhouding bomen 2026 t/m 2029			17	20	20	484
8. Levensduur verlengend onderhoud Beatrixtunnel						125
9. Renovatie groenvoorzieningen 2026 t/m 2029			17	18	18	400
10a. Stationshart _ Centrumring	3.500					
10b. Stationshart _ Geluidssanering Centrumring		600				
10c. Stationshart _ Nieuwe busstation	3.713					
11. Vervangen afgeschreven bebording en bewegwijzering 2029						159
12. Vervangen lichtmasten 2029						75
13. Vervangen speelvoorzieningen 2029						650
14a. Vervangen speelvoorzieningen 2025		-175				
14b. Vergroenen speelterreinen 3, incl. Neuwegpark		175				
15. Vervangen steigerdelen Sluis 't Hemeltje	-100					100
16. Vervangen verlichting en installatie fontein markt						300
17. Vervangen drinkwatertappunten						50
18. Vervanging afgeschreven wegen 2029						6.124
19. Vervanging verkeersregelinstallaties						435
20. Wegwerkzaamheden i.c.m. rioleringen 2029						412
21. Verduurzamen begraafplaatsen en crematoria Vastgoed		745				
21. Verduurzamen sportaccomodaties Vastgoed		242				
21. Verduurzamen cultuurpresentatie Vastgoed		355				
21. Verduurzamen Museum Vastgoed		355				
02 Zorg	-283	-2.819	5.833		370	12.353
22. Indexatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvestiging 2023-2027	1.352	693	191		370	
23. Voortgangsrapportage Integraal Huisvestingsplan 2024-2039	-995	-4.647	5.642			
24. Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvestiging 2029						12.353
21. Verduurzamen samenkracht en burgerparticipatie Vastgoed		1.135				

21. Herbestemming jaarstukken 2019 verduurzaming gebouwen	-640					
04 Bestuur		9.389				
25. Herstel vloeren en verduurzamen raadhuis		7.640				
21. Verduurzamen gemeentelijk Vastgoed		1.749				
05 Financiën en Grondexploitaties	-1.990	963				
21. Verduurzamen overig gemeentelijk Vastgoed		963				
21. Duurzaamheidsmaatregelen Raadhuis	-1.420					
21. Duurzaamheidsmaatregelen Stads kantoor	-570					
Eindtotaal	4.340	14.236	6.532	3.640	329	21.667

In paragraaf 2.5 worden diverse wijzigingen ten aanzien van het investeringsprogramma voorgesteld. Onderstaand een aanvullende toelichting per wijzigingsvoorstel.

1. Aanpassing openbare ruimte Kerkbrink

De raad heeft 6 december 2023 een krediet van € 2,94 miljoen voor de herinrichting Kerkbrink en Oude Torenstraat beschikbaar gesteld. Na alle voorbereidende werkzaamheden is recent de aanbesteding gestart. Het risico bestaat dat het krediet van € 2,94 miljoen te laag is als gevolg van onverwachte en/of extra kosten voor onder andere archeologische proefsleuven, de verplaatsing van het kunstwerk Shlomo Koren, toerekening van ambtelijke kosten, communicatie, uitbreiding scope, en indexaties. Om zeker te stellen dat de herinrichting kan worden aanbesteed en uitgevoerd binnen de periode waarin de overlast het minst is, wordt de raad gevraagd om het gereserveerde krediet in de sterretjespost Bibliotheek/Kerkbrink van € 0,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de Kerkbrink. Voor de verplaatsing van de bibliotheek naar de Kerkbrink is de sterretjespost niet nodig. Het krediet Herinrichting Kerkbrink komt dan op € 3,44 miljoen.

2. Aanschaf elektrische hoogwerker

De noodzaak om veilig en efficiënt te werken op hoogte, conform de Arboret en NEN-normen vereist het gebruik van een (elektrische) hoogwerker. Het gebruik van een hoogwerker vermindert valrisico's en verhoogt de veiligheid van onze buitendienstmedewerkers. Daarnaast biedt de hoogwerker voordelen voor de calamiteitsdienst. Bij stormschade, loshangende takken of defecte verlichting kunnen we sneller en veiliger ingrijpen, zonder afhankelijkheid van externe partijen. Gezien de kosten voor huur/lease is het voordeliger om deze zelf aan te schaffen, hiervoor wordt een krediet van € 0,2 miljoen aangevraagd..

3. Bomen vervangen Wijk Oost rond Anna's Berg

De aangeplante bomen rond Anna's berg slaan niet goed aan. De oorzaak van het voortdurend uitvallen van deze bomen blijkt achteraf veroorzaakt te worden door een storende laag in de ondergrond van deze wijk. Het heeft ca. 10 tot 12 jaar geduurd voordat we konden constateren dat de bomen langzaam tot nauwelijks groeiden, steeds vaker begonnen uit te vallen, stagneerden in groei en/of dood gingen. Voor het optimaliseren van de groeivoorwaarden van de bodem en de vervanging van de bomen wordt een krediet van € 0,261 miljoen aangevraagd.

4. Gebiedsagenda Bedrijfssterrein Zuid West

In de Raad van 18 december 2024 is de Gebiedsagenda Zuid West vastgesteld waarin drie investeringen zijn opgenomen als maatregelen in de uitvoeringsagenda. Dit betreft:

- A- *Herinrichting 1e Loswal investering:* De 1e Loswal, de Zuiderloswal en Verlengde Zuiderloswal worden vernieuwd. Het rioolstelsel wordt aangepast en van de 1e Loswal wordt eenrichtingsverkeer gemaakt. Momenteel geldt hier voor een kort deel eenrichtingsverkeer. De bestaande wijde bocht in de rijbaan van de Verlengde Zuiderloswal wordt aangepast zodat de verkeersveiligheid verbetert. Daarnaast wordt door het toevoegen van groen een koele plek aan het water gecreëerd. Deze koele plek wordt via groene routes verbonden met de omgeving. Het water stroomt zo veel mogelijk via dit groen af naar het water van de haven. De havenkop wordt een prettige plek om te verblijven en bijvoorbeeld te lunchen.
- B- *Herinrichting Franciscusweg:* De Franciscusweg wordt opnieuw ingericht (het deel tussen het fietspad bij de Loosdrechtseweg en de Kerkelandenlaan). De herinrichting is bedoeld om de bereikbaarheid te verbeteren en de openbare ruimte te vergroenen. Een communicatieplan maakt onderdeel uit van deze activiteit.

- C- *Parkeerplaatsen Nieuwe Havenweg*: Op de Nieuwe Havenweg, het deel dat parallel loopt aan het Hilversums Kanaal, worden de langspaarkeervakken vervangen door haakse parkeervakken. Dit vervangt de parkeerplekken die langs de Gooise Vaart verwijderd worden, als onderdeel van de kwaliteitsimpuls Gooise Vaart. Het aanleggen gebeurt op een logisch moment, maar in ieder geval voordat het project bij de Gooise Vaart van start gaat.

In het coalitieakkoord is een stelpost van € 0,5 miljoen gereserveerde als kapitaallastenbudget voor de Gebiedsagenda Zuid West. Door de bovenstaande drie maatregelen uit de uitvoeringsagenda op te nemen in het investeringsprogramma bij deze Voorjaarsnota, kan deze stelpost komen te vervallen.

5. Gedeeltelijke herinrichting Sportpark Loosdrecht

Op 15 mei 2024 heeft de gemeenteraad de Sport- en beweegnota vastgesteld. Onderdeel van deze nota is dat onderzoek wordt gedaan naar knelpunten, oplossingen en eventuele financiële gevolgen voor de buitensportaccommodaties die eigendom zijn van de gemeente. Het onderzoek is in 2024 uitgevoerd en in twee rapportages worden aanbevelingen gedaan. Voor Sportpark Loosdrecht wordt een voorstel gedaan om een deel van het sportpark anders in te richten, omdat hier sprake is van een structureel tekort aan veldcapaciteit. Dit voorstel is met de betrokken verenigingen besproken. Zij geven aan dit voorstel te ondersteunen en willen dit samen met de gemeente realiseren. Door in te stemmen met de herinrichting wordt het gezamenlijk gebruik van het Sportpark door de betrokken verenigingen geoptimaliseerd. De herinrichting houdt in: het opheffen van een voetbalgrasveld en het aanleggen van twee kunstgras voetbalvelden. De investering voor het aanleggen van de twee kunstgrasvelden bedraagt is afrond € 2 miljoen en daarvoor wordt dit krediet aangevraagd.

6. GWP vervangen afgeschreven riolering 2026 t/m 2029

De Raad heeft in augustus 2020 het GWP 2021-2026 vastgesteld waarin is opgenomen dat er jaarlijks ongeveer 6,5 km riolering wordt vervangen. Conform het GWP vragen we de investering voor 2029 aan. Tevens heeft de raad besloten om de rioleringsinvesteringen jaarlijks te indexeren voor gestegen kosten. De index die is toegepast vanaf IP 2026 is 4,0% (CBS GWW-index Civieltechnische werken). De investeringen worden financieel gedekt uit de rioolheffing.

7. Instandhouding bomen 2026 t/m 2029

Het areaal omvat circa 35.000 bomen. De aftakeling begint al voordat de gemiddelde levensduur voorbij is, waarbij veiligheid in het geding is. Bij een verwachte levensduur van 50 jaar is de gemiddelde vervanging per jaar 660 bomen. Conform het vastgestelde beheerplan wordt de investering voor 2029 aangevraagd. De bomen zijn aan het einde levensduur in de wijken, wat ten koste kan gaan van de veiligheid en het kwaliteitsbeeld van de groene stad Hilversum. Met name veiligheid vraagt om extra onderhoudsmaatregelen. Bij uitstel verschuiven de kosten naar de exploitatie, waarbij veiligheid meer onder druk komt te staan. Droogte en stikstof zijn nadelig voor eiken en beuken. Het effect bij oudere bomen is toename van snoeiwerkzaamheden en grotere schade bij, onder andere, stormen. Vanwege de sterke prijsstijgingen in de afgelopen jaren is voor 2025 en verder een index van 5,3% (vakorganisatie TuinKeur) toegepast op de investeringen.

8. Levensduur verlengend onderhoud Beatrixtunnel

Op basis van inspecties in 2023 is gebleken dat levensduurverlengend onderhoud aan de wanden, plafonds en pijlers van de Beatrixtunnel noodzakelijk is. Hiervoor vragen we in 2029 een krediet van €125.000 aan.

9. Renovatie groenvoorzieningen 2026 t/m 2029

Onze gemeente heeft circa 0,9 miljoen m² plantsoenen en 1,3 miljoen m² grasterreinen. In 2023 is het beheerplan Groen 2024-2028 vastgesteld voor het beheer van de groene openbare ruimte. Bij het onderdeel groen is in de afgelopen jaren een achterstand in vervanging ontstaan, mede als gevolg van ouderdom, invasieve soorten en klimaatverandering. Conform het beheerplan wordt de investering voor 2029 aangevraagd. Het groen is aan het einde levensduur in de wijken, wat ten koste gaat van het kwaliteitsbeeld van de groene stad Hilversum. Bij uitstel verschuiven de kosten naar de exploitatie als gevolg van verhoogde snoeiwerkzaamheden, verhoogde onkruidbestrijding in groen (kale plekken) en topaagonderhoud (gras). Vanwege de sterke prijsstijgingen in de afgelopen jaren is voor 2026 en verder een index van 5,3% (vakorganisatie TuinKeur) toegepast op de investeringen.

10. Stationshart

In 2024 bent u geïnformeerd over de voortgang van het stationsgebied en het nieuwe busstation via RIB 2024-75 en RIB 2024-76. In de voortgangsrapportage zijn prognoses opgenomen waaruit blijkt dat de kosten voor de uitvoering van de verschillende onderdelen in het stationsgebied stijgen. Wij stellen voor om de diverse investeringen te actualiseren en in lijn te brengen met de laatste ramingen, zoals opgenomen in de meerjarenprognose gebiedsontwikkeling. Dit betreft de volgende kredieten:

- *Nieuw Busstation:* Voorgesteld wordt het krediet te verhogen met € 3.713.000 naar € 5.555.359. Het vrijgegeven krediet voor de aanleg van het Nieuwe Busstation is niet toereikend. Een analyse van de oorzaken is in RIB 2024-76 uiteengezet.
- *Centrumring:* Voor de Centrumring is een bedrag gereserveerd van € 9 miljoen (sterretjes post) uit de jaarschijf 2023. We stellen voor dit bedrag te verhogen met € 3,5 miljoen naar € 12,5 miljoen. Het krediet voor de Centrumring bestaat uit meerdere deelprojecten waarvan de uitvoering meerdere fasen kent en waarvan de planning zich uitstrekt tot 2030. De aanpak van de Centrumring bestaat uit een zestal verschillende onderdelen en loopt van het Schapenkamp via de Koninginneweg over het Langgewenst tot en met een gedeelte van de Stationsstraat. Op basis van de nieuwe ramingen is een ophoging van het krediet, inclusief de kosten van capaciteit, nodig. Vanwege de lange periode van uitvoering zal periodiek bezien worden of indexering en/of bijstelling van het krediet noodzakelijk is.
- *Geluidssanering:* Voor de uitvoering van de Geluidssanering is een bedrag gereserveerd van € 2,5 miljoen (sterretjes post) uit de jaarschijf 2023. Op basis van de laatste prognose inclusief indexatie willen we voorstellen het krediet met € 0,6 miljoen te verhogen. Indexering van het in 2021 in de Uitvoeringsnota genoemde bedrag maakt dat het krediet opgehoogd dient te worden, inclusief de kosten van capaciteit, met € 0,6 miljoen.

11. Vervangen afgeschreven bebording en bewegwijzering 2029

Tot en met 2023 werd de bebording vervangen via de exploitatie. In het beheerplan is de vervanging van de bebording en bewegwijzering planmatig ingestoken en wordt overgegaan tot een systematisch beheer van het areaal. Conform het vastgestelde beheerplan wordt een investering voor 2029 aangevraagd.

12. Vervangen lichtmasten 2029

Conform het vastgestelde beheerplan wordt de investering voor 2029 aangevraagd. De lichtmasten hebben gemiddeld een levensduur van ca. 40 jaar. Vanaf 2028 tot 2032 zal een deel van de masten hun einde levensduur bereiken en moeten worden vervangen.

13. Vervangen speelvoorzieningen 2029

In 2023 zijn beheerplannen opgesteld voor het beheer van de openbare ruimte. In het beheerplan Spelen is gekeken naar 187 sport- en speelplekken, waar in totaal 733 sport- en speeltoestellen staan op zes verschillende ondergronden. Vanaf 2024 is € 75.000 toegevoegd in verband met het uitbreiden van de speelplaatsen tot beweeg- en ontmoetingsplekken in de stad conform Visie Openbare ruimte. Aan de hand van deze gegevens is berekend welke middelen benodigd zijn om het kapitaalgoed de komende jaren te onderhouden. Conform het vastgestelde beheerplan wordt de investering voor 2029 aangevraagd.

14A. Vervangen speelvoorzieningen 2025

14B. Vergroenen speelterreinen 3, incl. Nieuwegpark

In 2025 worden er in het kader van het programma Groen, 5 speelplekken vergroend. In het Programma Groen zijn 3 doelen geformuleerd:

- Biodiversiteit stimuleren
- Klimaatbestendig inrichten
- Zorgen dat groen bijdraagt aan vitaliteit

Met het vergroenen van speelplekken geven we invulling aan alle drie de doelen. De speelplekken moeten lommerrijke groene ontmoetingsplekken in de buurt worden.

Spelen in een natuurlijke omgeving is goed voor de ontwikkeling van kinderen. Veel speelplekken in Hilversum hebben een gedateerde inrichting met een overmaat aan verharding. Om deze speelplekken aantrekkelijker te maken voor kinderen en te laten bijdragen aan biodiversiteit en klimaatadaptatie is er jaarlijks een budget beschikbaar voor het vergroenen speelplekken. Het doel is om vanuit het Programma Groen jaarlijks verspreid

over Hilversum ten minste 5 speelplekken te vergroenen. Voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke speelplekken bestaat een onderhoudscyclus. Binnen die cyclus worden toestellen en ondergronden na de afschrijvingstermijn vervangen. Bij de geselecteerde speelplekken moeten een of meerdere speeltoestellen en de ondergronden worden vervangen. Door de onderhoudscyclus te combineren met de vergroeningsopgave kan het vergroeningsbudget effectief en efficiënt worden ingezet. Vanwege de gezamenlijke aanpak van de speelterreinen wordt in 2025 € 175.000 in mindering gebracht op het reguliere vervangingsbudget van speelvoorzieningen in 2025 en toegevoegd aan het krediet Vergroenen speelterreinen.

15. Vervangen steigerdelen Sluis 't Hemeltje

Deze stijgerdelen zijn onderdeel van het reeds vrijgegeven krediet "Vervanging meerstoelen en remmingspalen schutsluit 't Hemeltje" uit 2024. In 2024 is een gedegen inspectie van het houtwerk in en rondom Sluis 't Hemeltje geweest. Uit dit onderzoek is gebleken dat een deel van het houtwerk nog vervangen hoeft te worden, maar dat dit over 5 jaar weer geïnspecteerd en wellicht dan vervangen moet worden. Om die reden wordt voor een deel (€ 100.000) van het reeds vrijgegeven krediet verplaatst naar 2029.

16. Vervangen verlichting en installatie fontein markt

De elektrotechnische installatie van het marktterrein (fontein/verlichting) stamt uit 2014. Na 15 jaar (2029) is de installatie aan het eind van zijn technische levensduur en dient deze vervangen te worden om uitvalen te voorkomen.

17. Vervangen drinkwatertappunten

Verspreid door Hilversum staan diverse Join-The-Pipe drinkwater tappunten. Na 10 jaar zijn deze tappunten aan het einde van de levensduur en aan vervanging toe.

18. Vervanging afgeschreven wegen 2029

Uit de reguliere weginspecties blijkt dat het wegennet van onze gemeente te maken met een onderhoudsachterstand van 20%. Met het opstellen van een beheerplan is een onderbouwd overzicht ontstaan (uitvoering motie M22-100). Niet alleen de onderhoudsbedragen, maar ook de benodigde investeringen zijn herijkt. Het grootste deel van de afgeschreven wegen wordt gelijktijdig vervangen met de afgeschreven riolering. Jaarlijks wordt 6,5 km riool vervangen (GWP 2021-2026). Dit levert de hoogste kwaliteit en de inrichting kan integraal aangepast worden aan de tegenwoordige eisen voor klimaatadaptatie, energietransitie, groen, verkeer en welzijn. Ook vindt zo vervanging plaats tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

19. Vervanging verkeersregelinstallaties

De volgende VRI installaties zijn in 2029 aan het einde van de economische levensduur en dienen vervangen te worden om uitval te voorkomen: KP0301, Minckelerstraat - Jan van der Heijdenstraat (€ 210.000) en KP0303, Soestdijkerstraatweg - Surinamelaan (€ 225.000)

20. Wegwerkzaamheden i.c.m. rioleringen 2029

Bij het vervangen van het riool wordt ook de weg vervangen. Voor de wegwerkzaamheden boven de rioolsleuf wordt jaarlijks een bedrag opgenomen in het investeringsprogramma. Ten opzichte van het IP 2025-2028 wordt nu jaarschijf 2029 toegevoegd.

21. Verduurzamen gemeentelijk Vastgoed

Naar aanleiding van het coalitieakkoord Hilversum 2022-2026 heeft de gemeenteraad in juni 2023 de motie 'M23-88 - Geef een goed en duurzaam voorbeeld' aangenomen. In deze motie wordt het college gevraagd om scenario's voor te leggen waarin wordt aangegeven met welk tempo het gemeentelijke vastgoed verduurzaamd kan worden, en wat de financiële gevolgen zijn van de verschillende verduurzamingsscenario's. In het raadsvoorstel "routekaart verduurzaming gemeentelijke vastgoed" worden scenario's uitgewerkt met de daarbij behorende kredieten. Dit voorstel is op 14 mei 2025 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

22. Indexatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvestiging 2024-2027

Conform het Raadsbesluit IHP worden de (ver)bouwkosten van scholen geïndexeerd met de BDB-index. Voor 2026 is dit 3,1%. Dit betreft een ophoging van de jaarschijven tot en met 2028 met € 2,6 miljoen.

23. Voortgangsrapportage Integraal Huisvestingsplan 2024-2039

Op 3 december 2024 heeft het college de Voortgangsrapportage Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 ("IHP") vastgesteld en de Raad hierover met RIB 2024-84 geïnformeerd. Ook is besloten de financiële consequenties te verwerken in de voorjaarsnota 2025. Dit betreft een verschuiving van kredieten over de verschillende jaren (saldo €0)

24. Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvestiging 2029

In april 2024 is het IHP 2024 - 2039 vastgesteld. Financieel zijn alleen de investeringskredieten 2024-2027 vastgesteld. Ook is in het voorstel vermeld: De gemeenteraad heeft in 2020 ook besloten over financiën voor projecten in de periode 2024-2035, deze middelen blijven beschikbaar voor onderwijshuisvestingsprojecten. Daarom wordt voor jaarschijf 2028 1/8 deel van dit restant opgenomen. Dit betreft een bedrag van € 12.353.000.

25. Herstel vloeren en verduurzamen raadhuis

De raad heeft begin 2020 besloten om het Raadhuis en de Gemeentewerf te gaan verduurzamen door het CO₂ neutraal maken en het door het verbeteren van het binnenklimaat van deze kantoorgebouwen. Eind 2022 zijn er stukjes beton uit het plafond van de tuinkamer in het raadhuis gevallen. Dit was het gevolg van roestvorming in de wapening. Uit vervolgonderzoeken is gebleken dat de roestvorming in de wapening op meerdere plekken in de vloeren van het raadhuis voorkomt. In het onderzoek naar oplossingen voor de vloerenproblematiek nemen wij de potentiële andere duurzaamheidsmaatregelen mee. De uitwerking voor het oplossen van de problemen aan de vloeren en het verduurzamen van het raadhuis is op 14 mei 2025 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Investerings met een sterretje

In het investeringsplan van de gemeente Hilversum zijn een aantal investeringen aangemerkt met een sterretje. Over deze investeringen wordt een afzonderlijk besluit aan de raad voorgelegd. Onderstaand een overzicht van de reeds openstaande investeringen die aangeduid zijn met een sterretje.

Taakveld	Investering omschrijving	Investering saldo na VJN
01.03	1000 Woningen, openbare ruimte	2.000.000
01.03	1000 Woningen, openbare ruimte (Buisend Hart)	1.000.000
01.03	Spoorzone	794.000
01.03	Arenapark (last mile)	2.200.000
01.03	Centrumring	12.500.000
01.03	Nieuwe buurtvoorzieningen Riebeeck	1.200.000
01.03	OV knooppunt Crailo verbeteren en Park&Bike onderzoek	1.000.000
01.03	Realisatie transferium en hub Arenapark	1.500.000
01.03	Extra fietsparkeerplekken centrum en OV knooppunten	500.000
01.03	Nieuwe Bibliotheek en herinrichting kerkbrink	0
01.03	Beweegvriendelijker openbare ruimte	500.000
01.03	Opstellen en uitvoeren gebiedsagenda centrum	500.000
01.03	Opstellen en uitvoeren gebiedsagenda Zuid West	0
01.03	Opstellen en uitvoeren gebiedsagenda Mediapark	500.000
01.02	Stichtingskosten sportcomplex Sportpark/Arenapark	16.500.000
	Gemeente Hilversum totaal sterretjes post	40.694.000

5.3 Staat van reserves

Na verwerking van de reservemutaties in de voorjaarsnota 2025 ziet de staat van reserves er als volgt uit. In onderstaande staat van reserves zijn eveneens de reserves Herinrichting en reserve Gebiedseigen kosten 1221-gebieden opgenomen. De raad wordt gevraagd deze reserves op te richten bij de voorjaarsnota 2025.

- = onttrekking en += toevoeging

Bedragen x 1.000

Ref	Omschrijving reserve	2025				2026			2027			2028			2029		
		saldo begin	toevoeging	onttrekking	saldo einde	toevoeging	onttrekking	saldo einde	toevoeging	onttrekking	saldo einde	toevoeging	onttrekking	saldo einde	toevoeging	onttrekking	saldo einde
1	Stedelijke ontwikkeling	7.297	5.192	-3.666	8.824	1.300	-1.582	8.542	1.300	-382	9.461	1.300	-382	10.379	1.300	-200	11.479
2	Mobiliteitsfonds	2.760	602	-285	3.077	347	-285	3.140	297	-62	3.375	222	-62	3.535	597	-62	4.070
3	Herplantfonds	95	20	-34	81	20	0	101	20	0	121	20	0	141	20	0	161
4	Regionaal mediacentrum	116	0	-71	45	0	0	45	0	0	45	0	0	45	0	0	45
5	Gooise Natuurreservaat (GNR)	7.368	0	-562	6.806	0	-562	6.244	0	-562	5.682	0	-562	5.120	0	-562	4.558
6	Gebiedseigen kosten 1221-gebied	0	30	0	30	0	0	30	0	0	30	0	0	30	0	0	30
	Totaal programma 1	17.636	5.844	-4.618	18.863	1.667	-2.428	18.102	1.617	-1.006	18.713	1.542	-1.006	19.250	1.917	-824	20.343
7	Onderwijshuisvesting	1.592	1.392	-1.592	1.392	0	-942	450	0	0	450	0	0	450	0	0	450
8	Opvang Oekrainers	10.756	0	-1.932	8.824	0	0	8.824	0	0	8.824	0	0	8.824	0	0	8.824
	Totaal programma 3	12.348	1.392	-3.524	10.216	0	-942	9.274	0	0	9.274	0	0	9.274	0	0	9.274
9	ESF	811	0	-75	736	0	0	736	0	0	736	0	0	736	0	0	736
10	TOZO	812	0	-300	512	0	-150	362	0	0	362	0	0	362	0	0	362
	Totaal programma 3	1.623	0	-375	1.248	0	-150	1.098	0	0	1.098	0	0	1.098	0	0	1.098
11	Decentrale loonruimte	422	38	0	460	38	0	498	38	0	536	38	0	574	38	0	612
	Totaal programma 4	422	38	0	460	38	0	498	38	0	536	38	0	574	38	0	612
12	Algemene reserve	61.141	0	0	61.141	0	0	61.141	0	0	61.141	0	0	61.141	0	0	61.141
	Totaal programma 5	61.141	0	0	61.141	0	0	61.141	0	0	61.141	0	0	61.141	0	0	61.141
	Totaal alle programma's	93.170	7.274	-8.516	91.928	1.705	-3.520	90.113	1.655	-1.006	90.762	1.580	-1.006	91.337	1.955	-824	92.468

4.4 Overzicht taakvelden per programma

Programma - taakveld		2025	2026	2027	2028	2029
01	Wonen en leven	50.447	44.831	43.434	43.273	43.655
0.10	Mutaties reserves	1.226	-761	611	536	1.093
0.63	Parkeerbelasting	-7.950	-7.950	-7.950	-7.950	-7.950
2.1	Verkeer en vervoer	16.534	16.211	15.846	16.171	15.938
2.2	Parkeren	5.580	6.224	6.208	6.271	6.259
2.4	Economische havens en waterwegen	552	542	538	531	522
5.1	Sportbeleid en activering	1.528	1.476	1.375	1.375	1.375
5.2	Sportaccommodaties	2.377	2.738	2.772	2.748	2.682
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.314	4.312	4.308	4.304	4.298
5.4	Musea	829	828	827	825	825
5.5	Cultureel erfgoed	840	836	835	833	830
5.6	Media	3.258	3.186	2.906	2.906	2.906
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.809	9.849	9.862	9.761	9.741
7.2	Riolering	-2.332	-3.242	-3.358	-3.096	-2.903
7.3	Afval	-3.056	-3.038	-3.371	-3.889	-3.889
7.4	Milieubeheer	4.738	3.718	3.753	3.744	3.726
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	205	219	206	164	161
8.1	Ruimtelijke ordening	6.481	4.562	3.356	3.351	3.354
8.3	Wonen en bouwen	5.516	5.122	4.709	4.688	4.689
02	Zorg	113.933	114.689	113.057	111.999	111.613
0.10	Mutaties reserves	-2.132	-942	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	10.523	10.665	9.222	8.442	8.246
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.360	3.443	3.481	3.480	3.478
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	17.731	15.359	15.156	15.140	15.135
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	189	182	182	182	182
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.662	2.679	2.680	2.676	2.678
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	948	1.023	1.028	1.031	1.033
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.775	3.884	3.884	3.885	3.885
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	7.005	7.290	6.193	6.193	6.093
6.71B	Begeleiding (WMO)	5.585	5.500	5.500	5.350	5.250
6.71C	Dagbesteding (WMO)	520	520	520	520	520
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	12	12	12	12	12
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	1.345	1.427	1.427	1.427	1.427

6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	18.561	19.217	19.247	19.247	19.247
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	424	442	442	442	442
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	2.400	2.481	2.481	2.481	2.481
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.660	5.629	5.629	5.629	5.629
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.400	1.446	1.446	1.446	1.446
6.791	PGB WMO	445	445	445	295	295
6.792	PGB Jeugd	715	715	715	715	715
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	14.177	14.227	14.227	14.227	14.227
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	5.247	4.986	4.987	5.018	5.018
6.82A	Jeugdbescherming	1.765	1.826	1.832	1.838	1.838
6.82B	Jeugdreclassering	403	415	415	415	415
6.91	Coördinatie en beleid WMO	3.990	4.101	4.098	4.093	4.096
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	2.262	2.375	2.375	2.373	2.375
7.1	Volksgezondheid	4.961	5.342	5.434	5.445	5.453
03	Werken	34.246	32.910	32.418	32.436	32.345
0.10	Mutaties reserves	-375	-150	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	4.150	3.891	3.865	3.838	3.718
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	45	44	43	43	42
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-645	-653	-660	-660	-660
3.4	Economische promotie	773	372	372	372	372
6.3	Inkomensregelingen	16.412	15.443	15.136	15.132	15.159
6.4	Begeleide participatie	7.584	7.527	7.521	7.578	7.578
6.5	Arbeidsparticipatie	6.303	6.435	6.141	6.134	6.137
04	Bestuur	64.223	66.491	66.665	66.192	65.970
0.1	Bestuur	4.761	4.751	4.743	4.743	4.743
0.10	Mutaties reserves	38	38	38	38	38
0.2	Burgerzaken	1.405	1.551	1.682	1.523	1.524
0.4	Overhead	41.869	43.733	43.793	43.494	43.433
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	10.215	10.439	10.435	10.431	10.264
1.2	Openbare orde en veiligheid	5.935	5.979	5.973	5.963	5.967
05	Financiën en grondexploitaties	-259.203	-258.420	-259.562	-253.901	-254.782
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-3.035	223	222	221	214
0.5	Treasury	-192	171	629	1.350	1.830
0.61	OZB woningen	-12.277	-12.567	-13.335	-13.327	-13.326
0.62	OZB niet-woningen	-12.147	-12.435	-12.802	-12.803	-12.803
0.64	Belastingen overig	757	752	750	749	749

0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-233.100	-235.867	-241.910	-242.815	-250.151
0.8	Overige baten en lasten	380	359	6.311	11.712	17.939
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	106	85	-283	108	-140
8.2	Grond exploitatie (niet bedrijventerrein)	305	858	856	904	905
Totaal programma's		3.647	500	-3.988	0	-1.198